

Tildelinger til Barne- ungdoms- og familiedirektoratet gitt i brev av 19. desember 2006, 5. januar 2007 og 15. januar 2007.

Tildelingsbrev til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet 2007

I HOVEDPRIORITERINGER

Barne- og likestillingsdepartement ber Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) spesielt iverksette tiltak for å nå følgende prioriterte mål innenfor vedtatt bevilgning:

God faglig og økonomisk styring av Barne-, ungdoms- og familieetaten

- Gode rapporterings-, styrings- og kontrollsystemer med solid data- og rapporteringskvalitet, som gjør det mulig å ha en robust faglig og økonomisk styring av hele virksomheten.
- Følge opp Riksrevisjonens merknader til 2005-regnskapet og unngå merknader til 2007-regnskapet.
- Direktoratet skal videreføre og intensivere omstillingsarbeidet i det statlige barnevernet, herunder få ned utgiftsveksten i etaten.
- Sørge for høy kompetanse og godt faglig nivå i det statlige barnevernet, herunder høy rettssikkerhet og god kvalitet i saksbehandling og tjenester.
- Utvikle et godt tiltaksapparat samt bidra til å utvikle nye tilbud, og fortsette innføringen av et kunnskapsbasert barnevern.
- Sørge for en velfungerende familieverntjeneste med høy kompetanse og solid kvalitet i tjenestetilbudet

II OM TILDELINGSBREVET

Tildelingsbrevet er Barne- og likestillingsdepartementets (BLD) viktigste styringsdokument ovenfor Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat). Bufetat er et forvaltningsorgan underlagt BLD og departementet har instruksjonsmyndighet faglig og administrativt. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) mottar fullmakten på vegne av Bufetat, og direktoratet skal delegere videre til regionene. Direktoratet skal samordne virksomheten i regionene i Bufetat for å sikre et mest mulig likeverdig tiltaksapparat for hele landet. Direktoratet har ansvaret for den faglige og administrative ledelsen av etaten, og kan dermed instruere regionene i Bufetat.

I tildelingsbrevet blir det ikke stilt resultatkrav til alle Bufetats oppgaver, men til utvalgte oppgaver BLD ønsker at skal prioriteres særskilt i 2007. Rapporteringskravene er omtalt under de enkelte målene. I tillegg er det vedlagt et rapporteringsskjema som det skal rapporteres på til departementet tertialvis. Styringsdialogmøtene i 2007 vil ta for seg måloppnåelsen i forhold til dette tildelingsbrevets mål- og resultatkrav og resultatrapportering.

De overordnede målene for Bufetats virksomhet framgår av St.prp. nr. 1 (2006-2007) for BLD. Proposisjonen gir føringer for bruk av bevilgningen. BLD legger til grunn at delmålene beskrevet i budsjettproposisjonen er retningsgivende for Bufetats arbeid. I tildelingsbrevet utdyper og konkretiserer BLD resultatkravene til Bufetat ut fra resultatmålene og indikatorene i budsjettproposisjonen.

Der ikke annet er sagt, legger BLD til grunn at Bufetats løpende virksomhet videreføres. Videre legges det opp til at endringer og/eller informasjon som er viktig for politikktutforming, regelverksutvikling eller måloppnåelse på feltet tas opp med BLD. Departementet legger videre til grunn at Bufdir etter anmodning skal bistå departementet i forbindelse med politikktutforming, regelverksutvikling eller øvrig måloppnåelse på feltet.

Delegasjonsoversikten er vedlagt.

III BEVILGNING 2007

Ved disponeringen av bevilgningen for 2007 må Bufdir ta hensyn til de hovedmål og prioriteringer som fremgår av St. prp. nr. 1 (2006-2007) for BLD. Kravene om å oppnå bestemte resultater må imidlertid ikke medføre tvil om at bevilgningsrammen er overordnet. Bufdir har ansvar for at bevilgningen blir brukt formålstjenlig og økonomisk i samsvar med Bevilgningsreglementet og forutsetningene i stortingsvedtaket, herunder ansvar for å føre kontroll med at bevilgningen ikke overskrides. Departementet forutsetter at særskilte forhold som reduserer muligheten til å holde fastsatt budsjett eller oppnå bestemte resultater tas opp med departementet snarest mulig, sammen med forslag til tiltak som gjør at rammen likevel kan holdes.

I henhold til St.prp. nr. 1 (2006-2007) er det vedtatt følgende bevilgninger for 2007:

Utgifter:

Kap. 842 Familievern

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2007
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	166 512 ¹
70	Tilskudd til kirkens familievern mv., <i>kan nyttes under post 01</i>	108 880
Sum kap 842		275 392

¹ Bevilgningen er redusert med kr 750 000 jf. tillegg til tildelingsbrev for 2005 datert 22.12.2005 og brev fra Bufdir datert 20.10.2006.

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2007
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22</i>	2 205 724 ²
22	Kjøp av private barneverntjenester, <i>kan nyttes under post 01</i>	1 400 508
45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold	59 312
Sum kap 855		3 665 544

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2007
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 01</i>	131 978
21	Spesielle driftsutgifter	1 956
Sum kap 858		133 934

Inntekter:

Kap. 3855 Statlig forvaltning av barnevernet (jf. kap. 855)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2007
01	Diverse inntekter	20 000
02	Barnetrygd	3 000
03	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	15 000
60	Kommunale egenandeler	631 522
Sum kap 3855		669 522

BLD stiller med dette ovennevnte bevilgninger til disposisjon for Bufdir, jf. § 7 i Reglement for økonomistyring i staten.

Prosjekt- og tilskuddsmidler:

Bufdir gis videre fullmakt til å forvalte følgende prosjekt- og tilskuddsmidler:

(i 1 000 kr)

Kap./post	Prosjekt- og tilskuddsmidler	Budsjett 2007
830/21	Foreldreveiledning	3 000
830/22	<i>Godt samliv!/Hva med oss?</i>	7 954

² Trondheim kommune tildeles 109 344 000 kroner av bevilgningen på kap. 855 post 01 knyttet til forsøk med oppgavedifferensiering innen barnevern i Trondheim kommune direkte fra BLD.

830/60	Godt samliv!	9 194
830/70	Tilskuddsordningen til samlivstiltak	5 900
3830/01	Diverse inntekter	400
840/21	Oppfølging av tiltak i handlingsplanen Vold i nære relasjoner og andre voldsforebyggende tiltak	5 000
840/60	Tilskudd til krise- og voldtektssentre	123 000
840/61	Tilskudd til incestsentre	41 000
840/70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak	875
841/21	Samlivsbrudd og konfliktløsning, meklingsgodtgjørelse	13 630
841/22	Samlivsbrudd og konfliktløsning, opplæring, forskning, utvikling m.v.	2 500
842/21	Spesielle driftsutgifter	4 500
846/21	Kjønnslemlestelse	3 250
846/70	Tilskudd til familie- og likestillingspolitiske organisasjoner	3 550
846/71	Tilskudd til Aleneforeldreforeningen, Foreningen 2 Foreldre og Vi som har et barn for lite	977
852/70	Adopsjonsstøtte	26 456
854/65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	139 860
855/21	Spesielle driftsutgifter	18 210
857/70	Barne- og ungdomstiltak, Barne- og ungdomsorganisasjoner	8 000
857/71	Barne- og ungdomstiltak, Utviklingsarbeid,	1 200
857/79	Barne- og ungdomstiltak, Tilskudd til internasjonalt ungdomsarbeid, m.v.	2 300

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

Jf. romertallsvedtak II – Merinntektsfullmakter i St. prp. nr. 1 (2006-2007) gir Barne- og likestillingsdepartementet Bufdir fullmakt til å:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02, 03 og 60
kap. 858 post 01	kap 3858 post 01

Nedenfor følger en nærmere omtale av bevilgningene, samt prosjekt- og tilskuddsmidlene.

Kap. 830 Samlivstiltak og foreldreveiledning

Post 21 Spesielle driftsutgifter, foreldreveiledning

Posten omfatter driftsutgifter til Program for foreldreveiledning, i hovedsak til produksjon av relevant opplysningsmateriell til foreldre og fagmateriell for ansatte i tjenester som arbeider med barn og familier, prosjekter med vekt på foreldreveiledning for familier med minoritetsbakgrunn, metodeutvikling, konferanser og opplæring.

Posten dekker også lønnsmidler til det generelle foreldreveiledningsprogrammet, samt en prosjektleder i 70 prosent stilling som skal ha spesielt ansvar for "Foreldreveiledning for familier med etniske minoriteter basert på ICDP" (International Child Development Programme).

Post 22 Driftsutgifter til samlivstiltak

Posten skal dekke:

- Bufetats administrative utgifter til *Godt samliv!* (3,854 mill. kroner)
- utgifter til "*Hva med oss?*" Det gjelder kurs og samlinger for foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne (4,1 mill. kroner)

Post 60 Tilskudd til kommuner til samlivstiltak

Posten skal nyttes til tilskudd til kommuner til arbeidet med *Godt samliv!*

Post 70 Tilskudd

Posten dekker tilskudd til samlivstiltak i regi av frivillige organisasjoner mv. Midlene lyses ut og fordeles av Bufdir.

Alle søknader, både om tilskudd til lokale tiltak og til utviklingstiltak, behandles av Bufdir. Minimum 2 mill. kroner skal benyttes til utviklingstiltak.

Kap. 3830 Samlivstiltak og foreldreveiledning

Post 01 Diverse inntekter

På posten inntektsføres egenandeler knyttet til samlivskurs for foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne (*Hva med oss?*). Dette er anslått til totalt 400 000 kroner.

Kap. 840 Krisetiltak

Post 21 Spesielle driftutgifter

Bufdir tildeles 5 mill. kroner på post 21. Posten skal brukes til oppfølging av tiltak i handlingsplanen Vold i nære relasjoner og andre voldsforebyggende tiltak. Bufdir har blant annet ansvar for å følge opp flere rapporter, slik dette er beskrevet i del fire i tildelingsbrevet. Videre har Bufdir ansvar for å gjennomføre et prosjekt med utprøving av samarbeidsmodeller mellom krisesentrene og familievern og barnevern og slutføring/evaluering av NKVTS' kompetansehevingsprosjekt knyttet til innvandrerkvinner ved krisesentrene.

Det er satt av om lag 3 mill. kroner til drift av landsdekkende hjelpetelefon for incestutsatte.

Post 60 Tilskudd til krisesentre, overslagsbevilgning

Posten skal dekke tilskudd til krise- og voldtektssentrene. Bevilgningen forvaltes i sin helhet av Bufdir. Departementet forutsetter at Bufdir forvalter tilskuddsordningen i henhold til gjeldende rundskriv. Statstilskuddet utgjør 80 prosent av det totale budsjettet for krise- og voldtektssentrene. Finansieringen er delt mellom kommunene (evt. også fylkeskommuner og helseforetak) og staten. Private gaver utløser ikke statstilskudd. Statstilskuddet til krise- og voldtektssentrene skal utbetales kvartalsvis.

Post 61 Tilskudd til incestsentre, overslagsbevilgning

Posten skal dekke tilskudd til incestsentrene. Bevilgningen forvaltes i sin helhet av Bufdir. Departementet forutsetter at Bufdir forvalter tilskuddsordningen i henhold til gjeldende rundskriv. Statstilskuddet utgjør 80 prosent av det totale budsjettet for incestsentrene. Finansieringen er delt mellom kommunene, helseforetak, ev. fylkeskommuner og staten. Private gaver utløser ikke statstilskudd. Statstilskuddet til incestsentrene skal utbetales kvartalsvis.

Post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.

Bufdir skal forvalte 875 000 kroner av post 70. Posten skal nyttes til tiltak og prosjekter i regi av frivillige organisasjoner og andre som arbeider for å forebygge voldsbruk i familien og i hjemmet, herunder FMSO. Midlene skal også brukes til tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak.

Kap. 841 Samlivsbrudd og konfliktløsning

Post 21 Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, overslagbevilgning

Posten omfatter godtgjøring til meklingsinstanser utenom familievernet, herunder dekking av reiseutgifter i særlige tilfeller og utgifter til tolk når slike utgifter ikke faller inn under refusjonsordningen for tolketjenesten. Godtgjøring til meklere utenom familievernet gis etter tilsvarende satser som for fri rettshjelp. I 2007 er satsen 825 kroner per time for inntil sju timers meklings. Midlene utbetales til fylkesmannen og bispedømmene som fordeler disse videre til meklingsinstansene.

Post 22 Opplæring, forskning, utvikling mv.

Bufdir forvalter 2,5 mill. kroner av midlene på posten, som skal dekke opplæring av meklingskorpset i fylkene, og som skal utbetales til fylkesmennene.

Kap. 842 Familievern

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Posten dekker lønn til faste stillinger, engasjementer, ekstrahjelp og godtgjørelser, samt utgifter til varer og tjenester i det offentlige familievernet. Det er inkludert 1,05 mill. kroner til driftsutgifter ved tre offentlige familievernkontorer i forbindelse med *Hva med oss?*.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Midlene skal spesielt benyttes til å følge opp *Kompetanseplanen for familievern*, herunder lederopplæring og kvalitetssikringsmetodikk, jf. Strategidokumentet for familievern, og til arbeidet med informasjonsstrategi for familievern.

Post 70 Tilskudd til kirkens familievern mv., kan nyttes under post 01

Posten dekker drift av kirkelige familievernkontorer som har en avtale om drift. Posten dekker også tilskudd til drift av organisasjonen Kirkens Familievern. Inkludert i post 70 er 1,05 mill. kroner til driftsutgifter ved tre kirkelige familievernkontorer i forbindelse med *Hva med oss?*.

For å bidra til å nå målet om likeverdig tilbud og ved eventuelle strukturendringer i familievern, kan det omdisponeres midler mellom post 01 og 70.

Kap. 846 Familie og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50

Personer som nylig har ankommet landet fra områder der tvangsekteskap og/eller kjønnslemlestelse praktiseres, skal gjøres oppmerksom på at dette er ulovlig og straffbart i Norge. Det skal iverksettes og gjennomføres et prøveprosjekt med å gi denne informasjonen til nyankomne familiegjennforente og kvoteflyktninger (Handlingsplanen for integrering og inkludering). Det er avsatt 2 mill. kroner til dette tiltaket. Ubenyttede midler gitt ved belastningsfullmakt fra IMDi i 2006 (950 000 kroner), går til fradrag.

Posten omfatter videre 1,250 mill. kroner som skal dekke tiltak for å bekjempe tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, herunder pilotprosjekter i regi av familievernkontorer. Nærmere instruks om bruk av midlene vil bli gitt i fagmøter.

Post 70 Tilskudd

Det er avsatt 3,55 mill. kroner til tilskudd til familie- og likestillingspolitiske organisasjoner. Midlene lyses ut og fordeles etter retningslinjer for tilskuddsordningen.

Post 71 Særlige familiepolitiske tiltak

Det er bevilget 977 000 kroner til tilskudd til *Aleneforeldreforeningen (AFFO)*, *Foreningen 2 Foreldre (F2F)* og *Vi som har et barn for lite*. Midlene fordeles mellom de tre organisasjonene etter medlemstall.

I tildelingene er midler til klagebehandling inkludert.

Kap. 852 Adopsjonsstøtte

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Det er bevilget 26,456 mill. kroner til adopsjonsstøtte over kap. 852 Adopsjonsstøtte, post 70 i 2007. Tilskuddet vil i 2007 utgjøre 38 320 kroner per barn. Det forutsettes at Bufdir forvalter ordningen i henhold til rundskriv Q-1013 om retningslinjer for tildeling av engangsstøtte ved adopsjon av barn fra utlandet.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Post 65 Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, overslagsbevilgning

Kap. 854, post 65 dekker statsrefusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Bevilgningen dekker også statsrefusjon for kommunenes utgifter til barneverntiltak for andre kategorier utenlandske barn som oppholder seg i Norge, som etterlatte barn, barn som er ofre for menneskehandel osv.

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22

Det er lagt til grunn for bevilgningen for 2007 en vekst i antall barn i statlige tiltak på ca. 7 pst. og dette tilsvarer en økning i bevilgningen på 105,8 mill. kroner. Det er også forutsatt en fortsatt vridning fra institusjonsbruk mot nærmiljøtiltak og fosterhjem tilsvarende situasjonen fra 1. tertial 2005 til og med 1. tertial 2006.

Posten omfatter bl.a. lønnsutgifter, utgifter til leie og drift av lokaler, utgifter til opplæring, samt øvrige utgifter til varer og tjenester i det statlige, regionale barnevernet. Posten dekker også driftsutgifter ved statlige barnevernsinstitusjoner og drift av andre statlige barneverntiltak.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten dekker utgifter til forskning og utviklingstiltak for å styrke kvaliteten og effektiviteten i barnevernet. Av de tildelte midlene skal 7,26 mill kroner dekke en del av de igangsatte prosjektene i etaten jf. FoU-plan for barnevernet 2007. Etter nærmere diskusjon mellom direktoratet og departementet om FoU-planen kan det bli aktuelt å tildele ytterligere midler på posten.

Videre skal 8 mill kr finansiere en videreføring MST- og PMTO-arbeidet, og 2,25 mill kroner skal dekke utgifter til arbeidet med implementering av familieråd i kommunen. Endelig tildeles det 700 000 kroner til det etablerte Barentssamarbeidet i region nord.

Post 22 Kjøp av private barneverntjenester, kan nyttes under post 01

Posten dekker kjøp av private barneverntiltak. Kjøp av plasser er underlagt Forskrift for offentlige anskaffelser.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten dekker større utstyrsanskaffelser, som bl.a. biler til barnevernsinstitusjoner.

Kap. 3855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 60 Kommunale egenandeler

På posten regnskapsføres kommunale egenandeler i forbindelse med behandling i barneverninstitusjoner, fosterhjem eller i hjemmet. Kommunenes egenandeler for barn under behandling av statens barnevern er økt fra inntil 24 380 kroner per måned per barn i 2006 til inntil 25 260 kroner per måned per barn fra 1. januar 2007.

Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak

Post 70 Barne- og ungdomsorganisasjoner

Bufdirs ansvar for å fordele nasjonalt driftstilskudd etter søknad fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Ungdom & Fritid og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjons Ungdom, videreføres. Det er i 2007 satt av 8 mill. kroner til dette formålet. Tilskudd til drift fastsettes skjønnsmessig ut fra den økonomiske rammen og ut fra hensynet til at disse organisasjonene i størst mulig grad skal kunne opprettholde eksisterende aktivitetsnivå. Søknad må fremmes innen inngangen av tilskuddsåret og må inneholde en rapport om organisasjonens økonomi og aktivitetsnivå i søknadsåret.

Bufdir skal utføre sekretariatsfunksjoner for Fordelingsutvalget for tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, og har også i oppgave å føre regnskap for utvalgets drift. Det skal føres eget regnskap for driftsbudsjettet. Regnskap for Fordelingsutvalget skal vedlegges årsrapporten. Det forutsettes at Bufdir gir nødvendig sekretærbistand til utvalget.

Post 71 Utviklingsarbeid

Innenfor kap. 857 post 71 har Bufdir ansvar for å sikre driften og videreutvikle innhold og tjenester på nettstedet ung.no. Det bevilges 800 000 kroner til dette arbeidet i 2007. I tillegg bevilges det 400 000 kroner til en konferanse og en eksempelsamling rettet kommunesektoren om arbeidet med informasjon til barn og ungdom.

Post 79 Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv.

Bufdirs ansvar for å tildele internasjonale driftstilskudd, etter søknad fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner og for utbetaling av norsk medlemskontingent til European Youth Information and Counselling Agency (ERYICA), videreføres. I denne sammenheng videreføres også ansvaret for å behandle søknader fra norske medlemmer i ERYICA om tilskudd til deltakelse på statuttfestede møter. Bufdir skal forvalte 2,3 mill. kroner av kap. 857 post 79 til dette formålet. Midlene kan også benyttes til andre informasjonstiltak på det internasjonale barne- og ungdomsområdet.

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 01

Posten skal dekke lønnsutgifter og øvrige driftsutgifter ved Bufdir knyttet til bl.a. opplæring, leie og drift av lokaler og kjøp av varer og tjenester.

Posten inkluderer 0,35 mill. kroner som skal benyttes til *Hva med oss?* til administrasjon og kjøp av eksterne tjenester.

Posten inkluderer midler til Bufdirs ordinære drift av ikt-virksomheten for Fylkesnemndene for sosiale saker. Forholdet er regulert i egen avtale som vil bli signert tidlig 2007.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfatter utgifter til forskning og utviklingstiltak samt utbetaling av godtgjørelser for Fordelingsutvalgets medlemmer.

Posten inkluderer 1,35 mill. kroner som skal benyttes til "Hva med oss?" til administrasjon og kjøp av eksterne tjenester.

Barne- og likestillingsdepartementet stiller med dette ovennevnte bevilgning til disposisjon for Bufdir, jf. § 7 i Reglement for økonomistyring i staten.

IV MÅL- OG RESULTATKRAV

1. Samlivstiltak og foreldreveiledning (Kap. 830)

1.1. Tilbud om samlivskurs for foreldre

1.1.1. Sikre at de ulike samlivskursene ivaretar begge kjønn

Tradisjonelt har kvinner et større engasjement enn menn når det gjelder å diskutere samlivsspørsmål, og mer interesse for å få hjelp utenfra til å forbedre parforholdet. I markedsføring og gjennomføring av alle typer samlivskurs er det derfor nødvendig å legge særlig vekt på at kursene skal appellere til både menn og kvinner, og at begge kjønn skal ha utbytte av kursene.

Deltakernes evaluering av samlivskursene viser en tendens til at flere kvinner enn menn er fornøyd med kursene. Bufdir skal vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes for å sikre at samlivskursene får god nytteverdi for både kvinner og menn.

Når det gjelder *Godt samliv!* viste en foreløpig nyttevurdering som ble gjennomført våren 2006, at flere kvinner enn menn er fornøyd med kurset. For å sikre kjønnsperspektivet bør kursene ledes av én kvinne og én mann. Kursevalueringen må måle henholdsvis menns og kvinners tilfredshet med kursene. Det skal løpende vurderes justeringer i opplegget for å ivareta begge kjønn sine interesser og behov.

1.1.2. Godt utbygd tilbud om gratis samlivskurs *Godt samliv!* til førstegangsførelde

Parkurset *Godt samliv!* har hatt god gjennomslagskraft, og tiltaket skal videreføres og bygges ut i 2007. Målet er å gjøre kurstilbudet tilnærmet landsdekkende. Det skal arrangeres kurs for homofile og lesbiske par, og det skal utvikles kurs for fremmedkulturelle par. Bufdir forvalter midlene og har ansvar for å utvikle kursinnhold og å utarbeide kursmateriell. Regionkontorene har ansvar for at kursene blir gjennomført i kommunene.

Rapportering

Buudir skal utarbeide en kortfattet statistikkrapport hvert tertial, og en utfyllende rapport om *Godt samliv!* (status, fremdrift, faglig innhold, deltakelse og annen relevant informasjon) i årsrapporten.

1.1.3. Samlivskurs *Hva med oss?* til familier med barn med nedsatt funksjonsevne

Tiltaket videreføres som en del av Buudir/Bufetats ordinære virksomhet. Kurstilbudet til aleneforeldre skal videreutvikles og styrkes.

Rapportering

Familievernets rolle i *Hva med oss?* skal fremkomme i Buudirs årsrapport.

1.1.4. Tilskuddsordningen til lokale samlivskurs

Direktoratet skal forvalte tilskuddsordningen i henhold til nye retningslinjer som departementet vil utarbeide. Ved utlysning av tilskuddsmidler skal det opplyses at midlene tildeles etter en skjønnsmessig vurdering.

Rapportering

Direktoratet skal utarbeide en årlig oversikt over hvordan midlene er fordelt.

1.2. Tilbud om foreldreveiledning

1.2.1. Gode tilbud over hele landet

Program for foreldreveiledning skal forebygge utvikling av psykososiale vansker hos barn og unge, gjennom å støtte foreldre og andre omsorgsgivere i deres omsorgsrolle. Buudir fikk i 2006 ansvaret for programmet som blant annet består i opplæring og veiledning overfor kommunene gjennom rekruttering av fagmiljøer i de fem regionene.

I forbindelse med igangsetting av opplæring i regionene, har departementet satt i gang en omfattende evaluering av implementeringsprosessen og virkningen av programmet. Det forventes at Buudir deltar i dette arbeidet.

Direktoratet skal videreføre implementeringen av Program for foreldreveiledning ved å:

Sørge for trenerkompetanse i alle regioner ved å:

- Fortsette veileder- og treneropplæring i hver region. Deltakere skal rekrutteres fra Bufetat og kommuner.
- Avholde nettverkssamlinger for veiledere på regionsnivå og samlinger for trenere på nasjonalt nivå.

Sørge for videreutvikling og drift av programmet ved å:

- Påse at materiell utviklet i regi av programmet revideres og trykkes opp ved behov, og vurdere behovet for utvikling av nytt materiell.

- Videreføre samarbeidet med Sosial- og helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten rapportere på:

- Antall personer som har fått veilederkompetanse og trenerkompetanse fordelt på regionsnivå og kommunenivå.

I tillegg skal det gis en omtale og vurdering av de andre punktene over.

1.2.2. Gode tilbud tilpasset målgrupper med spesielle behov

Foreldreveiledning er et tilbud til alle foreldre. Samtidig er det noen foreldre som har spesielle utfordringer i oppdragelsen av egne barn. Det utvikles stadig varianter av programmet tilpasset ulike grupper.

Direktoratet skal videreføre implementeringen av foreldreveiledning for familier med minoritetsbakgrunn ved å:

- Arrangere veileder- og treneropplæring i minoritetsprogrammet for utvalgte kommuner.
- Videreføre faglige nettverk for kommunene i minoritetsprosjektet og arrangere minst én nettverkskonferanse.

Sørge for videreutvikling av programmet ved å:

- Følge opp påbegynte prosjekter med tilpasning av foreldreveiledningsprogrammet til spesielle målgrupper og vurdere behovet for ytterligere utprøving.
- Sørge for tilpasning av foreldreveiledningsprogrammet til familier i asylmottak.
- Vurdere behovet for tilpasning av foreldreveiledningsprogrammet til nye målgrupper.
- Iverksette tiltak 2 i Strategiplanen mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn (2005-2009): "Gjennom foreldreveiledningsprogrammet skal det utgis "foreldremateriell" rettet mot førstegangsførelse om konsekvenser av voldsbruk og alternative handlingsstrategier", i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet.
- Starte iverksetting av tiltak 4 i samme plan: "Foreldremateriellet om konsekvenser av fysiske overgrep mot barn og alternative handlingsstrategier skal gjøres tilgjengelig på minoritetsspråk, slik at foreldre som ikke behersker norsk kan nyttiggjøre seg informasjonen".
- Bidra til å utvikle metoder og drive opplæring/veiledning i hvordan hjelpeapparatet kan komme i dialog med foreldre fra etniske minoriteter om bruk av fysisk avstraffelse som ledd i barneoppdragelsen.

- Dette gjennomføres i samarbeid med foreldreveiledningsprogrammet, departementets prosjekt "Barn som lever med vold i familien" og andre aktuelle fagmiljøer.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten rapportere på:

- Antall personer som har fått veilederkompetanse og trenerkompetanse i foreldreveiledning for familier med minoritetsbakgrunn fordelt på regionsnivå og kommunenivå.

I tillegg skal det gis en omtale og vurdering av de andre punktene over.

2. Krisetiltak (Kap. 840)

2.1. Tilbud om krise- og incestsentre med god kvalitet og tilgjengelighet

2.1.1. God forvaltning av tilskuddsordningen til krise- og incestsentrene

Bufdir skal ha ansvar for forvaltningen av statstilskudd og utviklingsoppgaver knyttet til krisesentrene, voldtektssentrene og incestsentrene. Landsdekkende hjelpetelefon for incestutsatte og Fellesskap mot seksuelle overgrep (FMSO) er omtalt under punkt 2.1.2.

2.1.2. Godt tilbud til brukere med særlige behov

Bufdir skal gi krisesentrene mulighet til å søke om spesielle midler til tiltak for barn.

Bufdir får ansvar for å følge opp og rapportere om regionalt pilotprosjekt for utprøving av samarbeidsmodeller og samarbeidsrutiner mellom krisesentrene, barnevern og familievern for å styrke den barnefaglige kompetansen på krisesentrene.

Det er et mål å styrke tilgjengeligheten til krisesentrene, herunder å tilrettelegge krisesentrene bedre for voldsutsatte kvinner med nedsatt funksjonsevne. Følgende kartlegginger gir kunnskap om krisesentrenes tilbud til funksjonshemmede kvinner:

- Krisesentersekretariatet har i samarbeid med Nettverk for kvinner med funksjonshemming gjennomført et prosjekt for å kartlegge kommunenes hjelpetilbud til voldsutsatte kvinner med funksjonshemming (tiltak 17 i handlingsplan *Vold i nære relasjoner*). Det foreligger en rapport.
- Bufdirs kartlegging av tilgjengeligheten til krisesentrene når det gjelder geografisk avstand, byggetekniske forhold og forholdene for funksjonshemmede kvinner (jf. også tiltak 14 i handlingsplan *Vold i nære relasjoner*) skal ferdigstilles.

Bufdir får i oppgave å utarbeide forslag til hvordan begge disse rapportene kan følges opp. Frist for gjennomføring settes til 31. desember 2007.

En kartlegging som Bufdir har gjennomført, viser at det på årsbasis er minst 15 prosent av henvendelsene til krisesentrene som avvises (jf. også tiltak 18 i handlingsplan *Vold i nære relasjoner*). En del av avvisningene gjelder kvinner med rusproblemer og psykiske problemer. Bufdir bes om å vurdere hvordan kartleggingen kan følges opp, herunder hvilket tilbud som bør gis til kvinner som avvises ved krisesentrene. Se også 7.1.4 for omtale av handlingsplanen *Vold i nære relasjoner*.

Høsten 2006 ble det etablert en landsdekkende, døgnåpen hjelpetelefon for incestutsatte. Incestsenteret i Vestfold har ansvar for driften av telefonen. Bufdir får ansvaret for å utbetale midler til hjelpetelefonen og for å følge opp driften av telefontjenesten.

Bufdir får ansvar for å utbetale driftsstøtten til incestsentrenes interesseorganisasjon, FMSO, og ellers følge opp organisasjonens drift etter behov.

Rapportering

Rapportering på dette punktet skal inngå i årsrapporten.

3. Samlivsbrudd og konfliktløsning (Kap. 841)

BLD vurderer å overføre ansvaret for at det finnes et kvalifisert meklingsapparat, herunder utstede meklingsbevillinger og å ha opplæringsansvaret for meklere, til Bufdir. Disse oppgavene ligger i dag hos fylkesmannen. En eventuell overføring kan tidligst skje fra 1. juli 2007. Departementet vil drøfte nærmere med direktoratet hvordan Bufdir på best måte kan gjennomføre oppgaven.

3.1. En god meklingsordning for foreldre ved samlivsbrudd

3.1.1. Et tilgjengelig og kompetent meklingskorps

Bufdir skal utbetale midler til fylkesmennene og bispedømmene til dekking av utgifter til mekling for eksterne meklere, samt for eventuelle tolkeutgifter og reise- og oppholdsutgifter for partene, jf. forskrift og rundskriv til ekteskapsloven og barneloven. Bufdir skal utbetale midler til fylkesmannsembetene slik at de kan planlegge og gjennomføre nødvendig opplæring første halvår 2007 for at meklingskorpset skal opprettholde god kvalitet. Midler til opplæring andre halvår vil være avhengig av hvem som skal ha ansvaret, jf. omtale ovenfor.

Rapportering

Bufdir skal rapportere om bruk av midlene til departementet hver tertial.

3.1.2. Et godt tilbud til foreldre med høyt konfliktnivå

Obligatorisk mekling for samboere som skiller lag og som har felles barn under 16 år blir innført fra 1. januar 2007. Alle par skal mekle i én time og få utstedt meklingsattest etter denne timen. Dersom foreldrene ikke er enige, skal de oppfordres til å mekle i inntil tre timer til. De kan få tilbud om mekling i ytterligere tre timer dersom mekler mener at dette kan føre fram til en avtale. Ny forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven trer i kraft 1. januar 2007.

Fra 1. januar 2007 kan det offentlige bli pålagt av retten å oppnevne i særlige tilfeller en tilsynsperson i forbindelse med samvær, jf. barneloven § 43 tredje ledd, annet punktum. I henhold til forskrift til denne bestemmelsen er statlig regionalt familievern ansvarlig myndighet for at det blir oppnevnt en tilsynsperson.

Bufetat gis også i oppgave å oppnevne en person med barnefaglig kompetanse til å bistå namsmannen ved gjennomføring av barnefordelingssaker hvor barn skal hentes ved tvang. Et slikt behov oppstår svært sjelden (en til to tilfeller per år). Bufdir vil få refundert midler til dekning av eventuelle utgifter til godtgjøring for tapt arbeidsfortjeneste til tilsynsperson som ikke er ansatt i Bufetat.

Rapportering

Bufdir skal redegjøre for arbeidet i sin årsrapport.

Bufdir skal rapportere om bruk av midlene til departementet.

4. Familievern (Kap. 842)

4.1. En velfungerende familieverntjeneste

Direktoratet skal sørge for at familieverntjenesten utfører sine oppgaver på beste måte innenfor gitte økonomiske rammer. Lovpålagte oppgaver som mekling og terapi/rådgivning skal gis prioritet. Det er et mål at homofile og lesbiske par i større grad enn i dag skal finne nytte av familievernkontortjenestene. Direktoratet må også vurdere hvordan familievernet bedre kan tilpasses menns behov. Familievernets tjenester må etter behov være tilpasset minoritetsetniske familier. Familievernet skal bidra og ha en aktiv rolle i arbeidet med å bekjempe tvangsgifte og kjønnslemlestelse. I sin utadrettede virksomhet skal det også være fokus på å drive forebyggende og informasjons-/holdningsskapende arbeid på disse områdene.

Direktoratet skal:

- Sørge for at familievernet bruker minst 20 prosent av sin kapasitet på foreldremekling der behovet er tilstede.

- Sørge for at ventetiden til mekling ved familievernkontorene ikke overstiger tre uker fra begjæring til tilbud om første time.

4.1.1. Høy kompetanse og god kvalitet i tjenesten

Kvalitetssikring av tjenestetilbudet i familievernet er avhengig av kontinuerlig kompetanseutvikling. Bufdir har et særlig ansvar for å gi et tilbud om kompetanseutvikling til tjenestens ulike grupper av personale.

Direktoratet skal:

- Ha et lederopplæringstilbud som ivaretar lederne ved familievernkontorene og videreføre kompetanseheving for denne gruppen.
- Videreføre utviklingen av brukerrettet kvalitetsutvikling i tjenesten.
- Heve familievernets kompetanse på temaer knyttet til homofile og lesbiske par- og familieforhold, barn som lever med vold i familien, og om æresrelatert vold, herunder tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Rapportering

Bufdir skal i sin årsrapport redegjøre for hvilke lederopplæring som er gitt, og om status av brukerrettet kvalitetsutvikling. Meklingsoppgaver rapporteres til SSB og i tertialrapport.

4.1.2 Et godt tilbud til familier med spesielle behov

Bufdir skal videreføre sin satsing på utvikling av tilbud til familier med spesielle behov.

Bufdir skal:

- Sørge for at familievernet har tilstrekkelig kompetanse på særlige utfordringer i homofile og lesbiske parforhold.
- Påse at familievernet har et treffsikkert tilbud til familier med minoritetsetnisk bakgrunn. Foreldre fra minoritetsfamilier må få hjelp og støtte til å være gode foreldre i Norge.
- Sørge for at det blir satt i gang tiltak innen familievernet for å bidra til å bekjempe tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, for eksempel pilotprosjekter knyttet til enkelte utvalgte kontorer. (jf. pkt. 5)
- Sørge for at den spisskompetanse som de deltakende familievernkontorene har tilegnet seg i prosjektet "Barn som lever med vold i familien" skal videreformidles til resten av tjenesten, jf. 7.1.4.

Rapportering

Det skal i årsrapporten redegjøres for familievernets tilbud til familier med spesielle behov, og for hvilke aktiviteter som er satt i gang, herunder hvilke instanser/organisasjoner det er samarbeidet med.

4.1.3 God dokumentasjon av og informasjon om tjenesten

Direktoratet skal:

- Slutføre arbeidet med det nye fag- og rapporteringssystemet for familievernnet for implementering 1. januar 2008.
- Innenfor budsjettammen gjennomføre informasjonstiltak for å synliggjøre familievernnet.

Rapportering

Buudir skal redegjøre for dette arbeidet i sin årsrapport.

4.1.4. Gjøre familievernkontorene mer tilpasset menns behov

Buudir skal vurdere hvordan familievernets tilbud bedre kan tilpasses menns behov slik at både kvinner og menn føler seg ivaretatt og har nytte av tjenestene. Direktoratet skal vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes for å gjøre menn mer oppmerksomme på familievernets tilbud. Å øke menns kjennskap til familievernnet skal inngå i informasjonsstrategien for familievernnet. Igangsatte tiltak i familievernnet for å styrke menns rolle og funksjon i samliv og omsorg for barn skal videreføres, herunder prosjektet *Adam – hvor er du?*

Rapportering

Direktoratet må omtale hva som er gjort for å oppfylle dette resultatmålet i sin årsrapport.

4.1.5. Avklare forvaltningsordning for de private familievernkontorene i lys av eventuell ny eierstruktur

Direktoratet skal, med utgangspunkt i intensjonsavtalen mellom Kirkens familievern og Diakonhjemmet, holde seg orientert om utviklingen når det gjelder ny eierstruktur for KF-kontorene. Buudir skal utrede konsekvenser av en evt. ny eierstruktur, og forberede nødvendige tilpasninger i forvaltningsordningen.

5. Familie- og likestillingspolitiske tiltak (Kap. 846)

5.1.1. Bidra til et mangfoldig organisasjonsliv på det familie-, kvinne og likestillingspolitiske området

Buudir skal forvalte tilskuddsordningen til familie-, kvinne- og likestillingspolitiske organisasjoner i henhold til retningslinjer gitt av departementet.

Rapportering

Årsrapporten skal beskrive hvordan tilskuddsmidlene er fordelt.

5.1.2 Tiltak mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap

Det er et mål å bekjempe skadelige tradisjonelle praksiser og styrke innsatsen mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. Personer som nylig har ankommet landet fra områder der tvangsekteskap og/eller kjønnslemlestelse praktiseres, må tidlig gjøres oppmerksom på at dette er ulovlig og straffbart i Norge. Nyankomne skal signere en erklæring om at de har mottatt og forstått informasjonen. Obligatorisk kunnskap om dette gis allerede i dag til asylsøkere i regi av Arbeids- og inkluderingsdepartementet og mottaksapparatet for asylsøkere.

Det er utviklet et forslag til prøveprosjekt for hvordan dette tiltaket kan utvides til å inkludere nyankomne familiegjenforente og kvoteflyktninger. Bufdir fikk i oktober 2006 i oppdrag å planlegge og påbegynne iverksettelsen av prøveprosjektet. Bufdir får i oppdrag å gjennomføre prøveprosjektet.

Det vises for øvrig til pkt 4. om krav til familievernet når det gjelder arbeidet med å bekjempe tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Rapportering:

Bufdir skal i tertialrapportene redegjøre for tiltakets status, fremdrift, deltakelse og annen relevant informasjon knyttet til gjennomføringen av prosjektet.

6. Adopsjonsstøtte (Kap. 852)

6.1. Bidra til å redusere utgiftene ved adopsjon av barn fra utlandet

6.1.1. Engangsstøtte til adoptivforeldre som har adoptert barn fra utlandet

Tilskudd til adopsjon er ment å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjoner knyttet til foreldrenes økonomi pga. de høye kostnadene ved adopsjon fra utlandet. Bufdir forvalter ordningen i henhold til gjeldende retningslinjer.

Rapportering

I årsrapporten skal følgende gjøres rede for:

- Antall søknader om engangsstøtte
- Antall innvilgede søknader

7. Statlig forvaltning av barnevernet (Kap. 855)

7.1. God faglig og økonomisk styring av barnevernet

7.1.1. Høy kompetanse og godt faglig nivå i det regionale barnevernet

Det er viktig å gi hjelp som, så langt som mulig, er dokumentert å gi gode resultater. Det er derfor et mål å utvikle et kunnskapsbasert barnevern. Systematisk satsing på forskning og utvikling (se punkt 7.1.3.), sett i sammenheng med systematiske opplæringstiltak for å vedlikeholde og utvikle kompetansen blant personalet i Bufetat, er viktig.

Direktoratet skal sørge for at det blir utarbeidet kompetanseplaner i det statlige barnevernet. Planene skal sikre at alle ansatte til enhver tid har god kompetanse og kunnskap om vedkommendes arbeids- og ansvarsområde.

Når Bufdir utvikler opplæringsprogram, kurs, seminarer etc. for egne ansatte, skal disse som hovedregel gjøres tilgjengelige til kostpris for ansatte i Oslo og Trondheim kommunes 2. linjetjeneste. Det skal vurderes å gjøre opplæringen tilgjengelig til kostpris for private barneverntiltak som etaten har avtaler med.

Det vises for øvrig til omtale av opplæring og kompetanseheving i punkt 7.2.1.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten gjøre rede for hvordan etaten har sikret høy kompetanse og godt faglig nivå i det regionale barnevernet, herunder:

- Hva opplæringen har bestått av og gi en oversikt over kompetanseplaner.
- En vurdering av statusen for kompetansen på relevante områder (inkludert angivelse av hvor stor prosentdel av målgruppene som har deltatt, påvisning av eventuelle kompetansebehov og -mangler osv.).

Departementet ber Bufdir selv presisere ovennevnte indikatorer i rapporteringen.

7.1.2. Et barnevern med høy legitimitet

Et viktig mål i St. meld. nr. 40 (2001-2002) *Om barne- og ungdomsvernet* er å spre kunnskap om og øke tilliten til barnevernets arbeid i ulike deler av befolkningen. På den måten kan terskelen for å henvende seg til barnevernet bli lavere, og flere få hjelp på et tidligere tidspunkt. I den forbindelse er det bl.a. utarbeidet en kommunikasjonsstrategi som er fulgt opp av direktoratet gjennom konkrete opplæringstiltak. Strategien skal videreføres som en integrert del av etatens aktiviteter på alle nivåer og eventuelt justeres i etterkant av evaluering.

Direktoratet skal:

- Bidra til økt forståelse for barnevernets arbeid i media og i befolkningen forøvrig gjennom aktiv bruk av media og fortsatt fokus på kommunikasjonsstrategien for et åpnere barnevern.
- Sikre at ny kompetanse forankres og vedlikeholdes i etaten.
- Sikre barn og unge og deres familier god informasjon om rettigheter, muligheter og plikter i det statlige barnevernets tiltak.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten orientere om relevante tiltak som er iverksatt for å forankre og vedlikeholde ny kompetanse etter at opplæringstiltak er gjennomført i etaten.

I årsrapporten skal direktoratet også orientere om:

- Publikasjoner utarbeidet av etaten som omfatter informasjon om barnevernet.
- Antall treff på Bufetats hjemmesider.
- Endringer i befolkningens holdninger til barnevernet.

7.1.3. Systematisk satsing på forskning og utvikling

Et kunnskapsbasert barnevern er et prioritert mål. Departementet har, i samarbeid med direktoratet, utarbeidet en forsknings- og utviklingsstrategi for barnevernet, som ble oversendt direktoratet våren 2005. Med bakgrunn i denne strategien skal direktoratet utforme ny plan for FoU-arbeidet som konkretiserer satsingen i 2008. Planen skal beskrive de ulike tiltakene og inneholde kostnadsoverslag. I tillegg til tiltak direkte knyttet til strategien, skal planen også inneholde øvrige tiltak i tildelingsbrevet som forutsettes finansiert over kap. 855 post 21. Planen skal drøftes med, og godkjennes av, departementet.

Direktoratet skal:

- Følge opp godkjent plan for FoU-arbeidet i 2007 og holde BLD orientert gjennom fagmøter og styringsdialogmøtene.
- Utarbeide en plan for FoU-arbeidet i 2008.

Som særlig satsingsområde for 2007 skal direktoratet undersøke nærmere hvordan ettervernet fungerer, både for ungdom og fosterforeldre, institusjoner og for kommunene. Sammen med annen dokumentasjon skal det vurderes ytterligere tiltak for å gjøre overgangen til voksenlivet lettere. Det skal bl.a. tas sikte på å identifisere god praksis som kan spres i kommunene, jf St.prp. nr. 1 (2006-2007).

Rapportering

Rapportering om bruk av midlene til forskning og utvikling gis i årsrapporten, i tillegg til omtale av status i arbeidet med formidlingsstrategien.

7.1.4. God opplæring og veiledning overfor hjelpeapparatet i saker vedrørende vold og utnyttning

Å bli utsatt for vold, overgrep eller utnyttning kan ha alvorlige konsekvenser for barns utvikling og livskvalitet. Barnevernet har en viktig rolle i å identifisere og ivareta barn som er i en slik situasjon. Bufdir har ansvar for å utvikle et kunnskapsbasert barnevern som samarbeider med relevante fagmiljøer for å følge opp disse barna på en god måte, jf. handlingsplanene *Vold i nære relasjoner (2004-2007)* fra Justisdepartementet og *Strategi mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn (2005-2009)* fra BLD.

Direktoratet skal:

- Fortsette opplæringen og veiledningen av fosterforeldre som har barn plassert hos seg som har vært utsatt for fysiske og/eller seksuelle overgrep, (jf. punkt 7.2.4 og Pride-opplæringen).
- I samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet delta i et prosjekt som får i oppdrag å foreslå tiltak for å senke ungdoms terskel for å oppsøke hjelpeapparatet og å bidra til økt kompetanse i å forebygge overgrep. (jf. strategiplan mot seksuelle og fysiske overgrep). Prosjektet videreføres i 2007 i form av konkrete tiltak.
- Følge opp arbeidet knyttet til regionale kurs om mindreårige som bytter eller selger sex, jf. 7.2.1.
- Påse at fagteamene yter bistand til kommunene i saker som omhandler ulike former for vold og overgrep og seksuell utnyttning av barn og unge.
- Være samarbeidspartner for prosjektet "Barn som lever med vold i familien" om å gjennomføre kurs/seminarer/konferanser mm. for det kommunale barnevernet, krisesentre og andre samarbeidspartnere på feltet vold og overgrep.
- Bidra til fortsatt styrking av kompetanse om vold og overgrep i fagteamene i samarbeid med prosjektet "Barn som lever med vold i familien", jf. 7.2.1.
- Sørge for videreformidling av kompetanse til familievern, jf. 4.1.2.
- Bidra til å gjennomføre utviklingsarbeid med sikte på å utvikle bedre arbeidsmodeller for barnevernet og dets samarbeidspartnere i møtet med familier hvor det foreligger mistanker om fysiske eller seksuelle overgrep, jf. Strategi mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn.

Når det gjelder tilknytningen til/samarbeid med prosjektet "Barn som lever med vold i familien" vil dette bli nærmere redegjort for i eget brev til direktoratet.

Rapportering

Bufdir skal etter gjennomføringen av de fem regionale kursene om arbeid med mindreårige som selger eller bytter sex, vurdere erfaringene med kursene. Frist 1. tertial 2007.

Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om:

- På hvilke områder og på hvilken måte direktoratet har samarbeidet med prosjektet "Barn som lever med vold i familien", og hvilke aktiviteter som er iverksatt i samarbeid med prosjektet.

- På hvilken måte fagteamene yter bistand til kommunene i saker som omhandler vold, overgrep og seksuell utnyttning av barn.
- Utviklingsarbeidet på området fysiske og seksuelle overgrep.
- Rapportering må sees i sammenheng med den rapportering som gis vedrørende familievernet, jf. 4.1.2.

7.1.5. Godt tiltaksapparat med behovstilpasset struktur og kapasitet

Bufetat skal i 2007 fortsette arbeidet med å få på plass et bredt og kvalitativt godt tjenestetilbud som er riktig dimensjonert i forhold til behovene for institusjoner, fosterhjem og hjemmebaserte tiltak.

Arbeidet med å bygge opp større og mer robuste tiltaksenheter som kan tilby et knippe av tiltak der det finnes kompetanse til å takle flere typer utfordringer, skal prioriteres. Innenfor rammen av det statlige barnevernets ansvarsområde skal det utvikles flere plasser for barn med sammensatte problemer.

Forebyggende arbeid for i størst mulig grad å unngå utilsiktede akutt plasseringer, samt at institusjonsplasseringen er godt forberedt/planlagt både for den unge og dens familie, er viktig. Direktoratet skal derfor bidra til at geografiske ulikheter med hensyn til hyppighet i bruk av akutt plasseringer blir redusert, og at akutt plasseringer først og fremst skjer i statlige tiltak.

Etaten skal sørge for at den har et system som sikrer høy kapasitetsutnyttelse i egne tiltak og tiltak etaten har avtale med. Se også omtale under målet *et likeverdig tilstrekkelig institusjonstilbud*.

Rapportering

Direktoratet skal rapportere om antallet akutt plasseringer i forhold til plasseringer utenfor hjemmet hvert tertial, spesifisert på antall plasseringer i institusjon og beredskapshjem.

7.1.6. Kostnadseffektiv drift

Bufetat skal sørge for en god økonomisk styring i barnevernet samtidig som barna får et godt individuelt tilpasset omsorgs- og behandlingstilbud. Å få til en bedre ressursutnyttelse i det statlige barnevernet og samtidig redusere kostnadsveksten er en prioritert oppgave i 2007.

Det nødvendige omstillingsarbeidet i etaten som har pågått i tre år forventes å gi synlige økonomiske innsparinger i 2007. Etaten skal følge opp igangsatte tiltak og intensivere arbeidet med å få ned utgiftsveksten i etaten, herunder vurdere nye tiltak.

Det er et mål med full kapasitetsutnyttelse i de statlige institusjonene og i de private institusjonene etaten har faste avtaler med.

Etaten skal fortsette den gradvise overgangen fra institusjonsplasseringer til mer bruk av fosterhjem og hjemmebaserte tiltak. Der det er aktuelt med institusjonsplassering skal egne tiltak vurderes før det er aktuelt med kjøp av private plasser. Kjøp av institusjonsplasser fra kommersielle aktører skal begrenses, jf. også Budsjett-innst.S. nr. 2 (2005-2006).

Kjøp av private institusjonsplasser er underlagt lov om offentlige anskaffelser. Direktoratet skal følge opp evalueringen gjort høsten 2006 om anskaffelser av private institusjonsplasser i etaten. Det forutsettes at hele etaten i 2007 følger regelverket.

Det skal gjennomføres en gjennomgang av den faglige og økonomiske styringen av det statlige barnevernet i 2006-2007, jf. 9.1.1. Resultatene av gjennomgangen skal følges opp i etaten.

Direktoratet skal videreføre planen for overholdelse av budsjettrammen i 2006, og eventuelt legge til nye nødvendige tiltak. Direktoratet skal tallfeste innsparingstiltakene.

Rapportering

Direktoratet skal hver måned rapportere inn:

- Regnskapstall per utgangen av forrige måned.
- Beleggsprosent i de statlige institusjonene og i de private institusjonene etaten har faste avtaler med.
- Aktivitetstall per tiltakstype.

Hvert tertial skal direktoratet rapportere:

- I henhold til vedlagte rapporteringsskjema
- Etatens kostnadsreduserende omstillingstiltak i henhold til innsparingsplanen.

I årsrapporten

- Antall kjøpte plasser per 31. desember 2007 etter form for kontrakt – konkurranse med forhandlinger, rammeavtale, avtale med frivillig organisasjon, annet unntak og kjøp utenfor regelverk.

7.1.7 Internkontroll i statlig regional myndighet

Direktoratet skal sørge for at statlig regional myndighet slutfører arbeidet med å etablere internkontroll i samsvar med barnevernloven § 2-3 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til tillegg til tildelingsbrevet for 2005 av 1. desember 2005 om bakgrunn for og innholdet i statlig regional myndighets internkontrollplikt.

Rapportering

Direktoratet skal i første tertialrapportering gjøre rede for hvordan statlig regional myndighets internkontrollplikt er fulgt opp.

7.2. Høy rettssikkerhet og god kvalitet i saksbehandling og tjenester

7.2.1. God faglig bistand til, og et godt samarbeid med kommunene

Det er et mål at kommunene skal få god faglig bistand gjennom fagteamenes arbeid, og at regionene etablerer gode samarbeidsforhold med kommunene. Direktoratet skal påse at fagteamene ivaretar hensynet til enhetlig praksis og et likeverdig tilbud.

Direktoratet skal:

- Sikre at regionene, herunder fagteamene, har god forståelse av oppgave- og ansvarsfordeling mellom stat og kommune.
- Videreutvikle det systematiske og gode samarbeidet med samtlige kommuner.
- Gjennomføre opplæringsprogrammet for fagteamene.
- Følge opp den eksterne evalueringen av fagteamene.
- Innenfor rammene av samarbeidsavtalen på barnevernområdet mellom KS og BLD, delta i konkrete prosjekter og initiativer knyttet til avtalen.
- Bidra til et styrket samarbeid mellom fagteamene, psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (se også pkt. 7.2.2).
- Bistå kommunene i arbeidet med å følge opp ungdom over 18 år (ettervern), som har vært i fosterhjem eller institusjon som etaten har hatt et ansvar for. Dette bl.a. som en oppfølging av regjeringens strategi *På vei til egen bolig* som et ledd i arbeidet med å bekjempe bostedsløshet. I forbindelse med strategien er det opprettet regionale kontaktfora for å sikre god statlig koordinering. Husbankens regionkontorer har ansvaret for å initiere og koordinere disse. Bufetat, region vest, er med i det regionale kontaktforumet i Bergen. Vi vil anbefale at Bufetat vurderer deltakelse i disse regionale foraene.
- Legge til rette for at fagteamene skal kunne yte bedre bistand til kommunene i arbeidet med saker som gjelder vold og overgrep mot barn, jf. Handlingsplan – Vold i nære relasjoner (2004-2007) (JD) og tiltak 22 i Strategiplan mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn: "Fagteamene under Barne-, ungdoms- og familieetaten vil få et klart ansvar for å bistå det kommunale barnevernet i arbeidet med saker som gjelder seksuelle og fysiske overgrep mot barn".
- I hver region skal det være en vaktordning som sikrer at kommunenes barneverntjenester, herunder barnevernvaktene, og påtalemyndigheten gis faglig bistand i forbindelse med plassering av barn utenfor hjemmet når det er nødvendig å plassere barnet utenfor hjemmet utenfor fagteamenes ordinære kontortid (jf. tiltak 3 i regjeringens handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet, Sammen mot barne- og ungdomskriminalitet (2005-2008)).
- Sikre at fagteamene har en aktiv rolle i satsingen mot barn av rusmisbrukende og psykisk syke foreldre. Dette vil bli konkretisert i et eget brev.

Rapportering

Det skal rapporteres tertialvis på fagteamenes aktivitet i henhold til vedlagte rapporteringsskjema.

I årsrapporten skal det gis en kvalitativ beskrivelse og vurdering av aktiviteten til fagteamene.

Departementet skal holdes orientert om den eksterne evalueringen av fagteamenes arbeid som ble igangsatt i 2006.

7.2.2. Strukturert samarbeid på regionalt og lokalt nivå mellom barnevernet, psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Mange barnevernbarn har sammensatte problemer som krever hjelp og bistand fra flere tjenester. Å utvikle et godt samarbeid mellom tjenestene er nødvendig.

Helseforetakene og andre etater som har med barn og unges oppvekst og levekår å gjøre er sentrale samarbeidspartnere for etaten.

Det er inngått samarbeidsavtaler mellom helseforetakene (psykisk helsevern for barn og unge og rusomsorg) og statlig regionalt barnevern. Disse avtalene må følges opp slik at de barna som har behov for tjenester fra både Bufetat og helseforetakene blir prioritert både faglig og økonomisk av begge etatene.

Direktoratet skal:

- Bidra til at regionene følger opp de forpliktende og gjensidige avtalene mellom Bufetat og helseforetakene. Dette for å sikre et godt og likeverdig tilbud for barn og unge som har behov for hjelp og bistand både fra barneverntjenesten, psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig, spesialisert rusbehandling.
- Bistå regionene i å synliggjøre eventuelle problemer i samarbeidet.
- Bidra til at det inngås avtaler lokalt mellom fagteam, psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig spesialisert rusbehandling.
- Fortsette det tette samarbeidet med Sosial- og helsedirektoratet når det gjelder denne gruppen av barn og unge.
- Sørgje for at det ansettes en person i et fagteam i hver region med kompetanse på barn av psykisk syke og rusmisbrukende foreldre. Departementet vil komme tilbake til dette i et tillegg til tildelingsbrevet tidlig i 2007.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om:

- Avtaler om samarbeid med andre offentlige instanser på nasjonalt, regionalt og lokalt (fagteam) nivå.

I rapporteringen for 1. tertial skal det gjøres rede for planene for dette arbeidet.

Det skal i årsrapporten gjøres rede for hvordan direktoratet har bidratt til å utvikle samarbeidet med psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig, spesialisert rusbehandling, samt gi en vurdering av status for samarbeidet.

7.2.3. Individuell tilpasning av barnas tilbud

Direktoratet skal på bakgrunn av kommunenes utredninger og tiltaksplaner sørge for at barnets behov er et overordnet og styrende utgangspunkt for valg av tiltak, jf. bestemmelsene om tiltaksplan i bvl. § 4-15.

Direktoratet skal:

- Videreføre arbeidet med å sikre et likeverdig tilbud i landet, bl.a. ved å tilby tiltak som i størst mulig grad uavhengig av bosted, er tilpasset det enkelte barns individuelle behov.

7.2.4. Et likeverdig, differensiert og tilstrekkelig institusjons- og fosterhjemstilbud

Fosterhjemstilbud

Fosterhjemsplassing er det mest benyttede tiltaket når barn plasseres utenfor hjemmet. Å sørge for høyest mulig kvalitet i dette arbeidet er en viktig oppgave. Bufetat har ansvaret for rekruttering og formidling av fosterhjem. Videre har etaten ansvaret for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning. Det skal sikres et likeverdig fosterhjemstilbud i hele landet.

Direktoratet skal:

- Ha god oversikt over dagens tilbud av fosterhjem.
- Vurdere tilbudet i lys av målet om et likeverdig tilbud, og foreslå tiltak.

Direktoratet skal ved hjelp av statlig regional barnevernmyndighet og i nært samarbeid med kommunene sikre at fosterhjem har god kvalitet og er tilpasset individuelle behov ved å:

- Vedlikeholde gjensidig forpliktende planer mellom fagteamet og kommunen.
- Følge etablerte rutiner som sikrer at det etter endt fosterhjemsopphold gjøres en vurdering av oppholdet.
- Sikre at tilbakemeldingene danner grunnlag for forbedrede fosterhjem.
- Det skal spesielt fokuseres på å unngå utilsiktede flyttinger.

På bakgrunn av de positive erfaringene fra Helgerud ressurscenter skal direktoratet:

- Sørge for at alle fosterforeldre har et nødnummer som de kan bruke utenom åpningstidene til barneverntjenestene. Det må lages en plan for hvordan dette skal organiseres og hvordan alle fosterforeldrene skal få informasjon om hvor de kan henvende seg. Plan skal sendes BLD innen 1. tertial 2007
- Vurdere modeller som ivaretar behovet for mer generell oppfølging og veiledning av fosterforeldre. Kartlegging samt vurdering skal sendes BLD innen 1. tertial 2007

Bufetat skal i nært samarbeid med kommunene bistå i plasseringssaker utenfor hjemmet og formidle tilpassede fosterhjem ved behov ved å:

- Ha en strategi for rekruttering av fosterhjem som sikrer et tilstrekkelig antall fosterhjem, med god kvalitet og tilpasset det enkelte barns behov.
- Følgende forhold må tas hensyn til ved rekrutteringen av fosterhjem:
  - Søskenplasseringer
  - Barn med nedsatt funksjonsevne
  - Fosterhjem med minoritetsbakgrunn
  - Barn med flyktning- eller innvandrerbakgrunn
  - Samiske barn og barn med annen nasjonal bakgrunn
- Bistå kommunene i først å søke etter et fosterhjem i barnets familie eller nære nettverk.

Direktoratet skal arbeide for god opplæring av fosterforeldre gjennom opplæringsprogrammet PRIDE. Det er igangsatt en evaluering av opplæringsprogrammet.

Direktoratet bes om å:

- Følge opp resultatene av evalueringen av PRIDE når disse foreligger.
- Vurdere om, og eventuelt på hvilken måte, opplæringsprogrammet PRIDE bedre bør tilpasses opplæring av fosterforeldre som tar i mot barn med minoritetsetnisk bakgrunn.

Bufetat skal bistå kommunene i rekruttering og opplæring av tilsynsførere ved å:

- Utvikle regionale strategier for rekruttering av tilstrekkelig antall tilsynsførere i samarbeid med kommunene.
- Tilrettelegge for systematisk opplæring av tilsynsførere.

Direktoratet skal arbeide for økt kompetanse om fosterhjem i fosterhjemstjenesten og fagteam ved å:

- Få kunnskap om regionale kompetansebehov.
- Sikre tilstrekkelig kompetanse i regionene.

Behandlingsfosterhjem

Vi er kjent med at Bufetat allerede har en del fosterhjem med PMTO eller MST-kompetanse. Fosterhjem som aktivt jobber med atferden til fosterbarnet er et viktig supplement til dagens institusjoner og forsterkede fosterhjem.

Atferdssenteret, i samarbeid med Bufetat region sør, har prøvd ut et nytt behandlingstiltak for fire barn i alderen 6 til 12 år med alvorlige atferdsproblemer. Erfaringene er positive.

Departementet vil ta initiativ til et utredningsarbeid i samarbeid med Bufetat og Atferdssenteret om hvordan slike fosterhjem kan utvikles videre i etaten. Formålet med behandlingsfosterhjem er todelt:

- 1) At barnet skal tilbake til opprinnelig familie etter endt opphold, eller

- 2) behandlingsfosterhjem for ungdom som har vært gjennom MultiFunc, men der opprinnelig familie ikke er egnet som bosted etter utskrivning fra institusjon.

Rapportering

Gjennomføringen av et styrket fosterhjemstilbud skal omtales i årsrapporten spesielt på punktene over. Det skal vurderes om rekrutteringen av fosterhjem med god kvalitet tilpasset det enkelte barn er tilfredsstillende, og eventuelt om det er behov for ytterligere tiltak. Innsats for å hindre utilsiktede flyttinger skal omtales.

Bufdir skal sende plan for arbeidet med nødnummer for fosterforeldre innen 1. tertial 2007.

Kartlegging, samt vurdering av modeller som ivaretar veiledning til fosterforeldre i alle regioner, skal sendes BLD innen 1. tertial 2007.

Det skal rapporteres tertialvis om fosterhjem, jf. vedlagte rapporteringsskjema.

Institusjonstilbud

Direktoratet skal sikre et likeverdig, differensiert og tilstrekkelig institusjonstilbud for hele landet og herunder:

- Påse at regionene har utarbeidet planer for løsningen av det totale tjenestetilbudet og der oppgaver som følger av barnevernloven § 5-1 om etablering og drift av institusjoner, inngår. Planene skal vise hvordan regionen skal dekke aktuelle og fremtidige behov for institusjonsplasser når det øvrige tjenestetilbudet er tatt i betraktning. Planene skal revideres årlig.
- Utarbeide en tilsvarende plan for 2008 i løpet av 2007.
- Gjennomgå og vurdere regionenes planer for det samlede institusjonstilbudet, samt gi tilbakemelding til regionene dersom planene vil medføre et tilbud som ikke ivaretar ovennevnte mål.
- Vurdere et system som sikrer bedre gjennomstrømming og kapasitetsutnyttelse i institusjonene. Systemet skal sikre at regionene og direktoratet til enhver tid har oversikt over antall tilgjengelige institusjonsplasser og andre tiltak utenfor hjemmet i hele regionen, på tvers av regionene og på landsbasis. Et slikt system skal være etablert og i bruk innen utgangen av 2007.
- Systematisk følge opp private og offentlige institusjoner. Direktoratet skal sørge for at regionene har, og følger, rutiner for løpende kontroll med egne og godkjente institusjoner. Det skal bl.a. føres kontroll med at kvalitetskravene er oppfylt og at vilkårene for godkjenning er til stede for private institusjoner. Kontrollen skal bl.a. skje ved jevnlig besøk i alle institusjonene.
- For å sikre fokus på barn og unges rettigheter under opphold i barneverninstitusjon, herunder bruk av tvang, skal direktoratet sørge for:
  - At det er rutiner for å gi barn og unge som oppholder seg i barneverninstitusjon informasjon om deres rettigheter.

- At regionene følger opp tilsynsmyndighetenes rapporter om eventuelle brudd på regelverket overfor den enkelte institusjon.
- At det i alle regioner gjennomføres opplæringstiltak for alle nyansatte og at øvrige ansatte kan vedlikeholde og oppdatere sine kunnskaper om dette regelverket.
- At det finnes tilfredsstillende rutiner i barneverninstitusjoner ved mistanker om vold/overgrep mot barn, og at institusjonene arbeider planmessig for å hindre vold/overgrep mot barn. Vurdering av virkemidler bør gjøres i dialog med bl.a. sentrale myndigheter som har ansvar for barn med funksjonsnedsettelse og mindreårige asylsøkere.
- Føre oversikt over antallet barn og unge med nedsatt funksjonsevne i barneverninstitusjonene, jf. definisjon i St.meld. nr. 40 (2002-2003).
- Føre oversikt over antall barn og unge med minoritetsetnisk bakgrunn, nasjonal minoritetsbakgrunn eller urfolksbakgrunn jf. pkt. 7.3.2³
- Sørge for at det finnes trygge, individuelt tilpassede botilbud til mindreårige ofre for menneskehandel. Dette kan være institusjoner eller for eksempel beredskapshjem med sperret adresse, men må ikke nødvendigvis være institusjon.
- Utarbeide utkast til sentrale retningslinjer for hvilke prosedyrer som skal følges ved inntak og bruk av barneverninstitusjon i forbindelse med varetekt og gjennomføring av straff (paragraf 12-soning).
- Utarbeide utkast til register som skal vise alle anmodninger om bistand fra Bufetat om varetekt og gjennomføring av straff i barneverninstitusjon, antall plasseringer med dette formål og gjennomføringen av slike plasseringer.
- Sørge for at etaten har høy kompetanse samt et godt og tilstrekkelig behandlingstilbud til ungdom med store volds- og aggresjonsproblemer (jf. 7.1.1, 7.1.5 og 7.1.6).

Rapportering

Det skal rapporteres om forhold rundt bruken av institusjon i henhold til vedlagte rapporteringsskjema. I tillegg ber departementet direktoratet om følgende rapporteringer:

I første tertialrapportering:

- Beskrive nærmere arbeidet mot vold/overgrep mot barn i barneverninstitusjoner, herunder gi en nærmere redegjørelse for de rutiner som er etablert for å hindre overgrep mot barn i institusjoner og vurdere om etablerte rutiner og virkemidler er gode nok, jf. tiltak 6 i strategiplanen mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn og unge.

---

³ Hensikten er å få oversikt over omfang og belegg for å kunne gi et godt tilbud til barn og unge med minoritetsetnisk bakgrunn. Det er frivillig om det enkelte barn og ungdom vil oppgi dette for registrering.

I årsrapporten:

- Informere departementet om oppfølgingen av private og offentlige institusjoner, herunder antall besøk.
- Oversikt over andelen/antallet barn og unge med nedsatt funksjonsevne i barneverninstitusjonene, jf. rapporteringsskjema, samt angitt regionsvis i prosent.
- Oversikt over andelen/antallet barn og unge med minoritetsetnisk bakgrunn, nasjonal minoritetsbakgrunn eller urfolksbakgrunn i barneverninstitusjonene, samt angitt regionsvis i prosent.
- Oversikt over andelen/antallet ansatte som har fått opplæring i forskrift om rettigheter og bruk av tvang, samt angitt regionsvis i prosent.
- En omtale av området der det blant annet gis en kvalitativ vurdering av oppfølgingen i forhold til målene om enhetlig forståelse og praksis og likeverdige tilbud i hele landet.

Annen rapportering:

- Reviderte institusjonsplaner om etablering og drift av institusjoner skal oversendes departementet sammen med direktoratets vurdering. Vurderingen skal også omtale regionsvise variasjoner i tilbudet. Frist 1. april 2007.
- Revidert plan for det totale tjenestetilbudet for 2008 skal sammen med direktoratets vurdering oversendes departementet innen 1. desember 2007.
- Utkast til retningslinjer om prosedyrer for bruk av barneverninstitusjon i forbindelse med varetekt og gjennomføring av straff, og utkast til register som viser Bufetats bistand, skal forelegges departementet innen 1. april 2007.
- Iverksette rutiner og registrering for bruk av barneverninstitusjon i forbindelse med varetekt og gjennomføring av straff innen 1. september 2007.
- Når det gjelder oppfølging av Bufdirs rapport om Sentrene for foreldre og barn vil departementet komme tilbake til dette i tillegg til tildelingsbrev.

Lokale løsninger og tilbud som alternativ til institusjon

Barnets (ungdommens) viktigste ressurs vil ofte være familien og nærmiljøet. Ved ulike barneverntiltak bør man derfor i størst mulig grad samarbeide med familiene og deres nettverk. Forebyggende tiltak og alternative tiltak til institusjon vil i mange tilfeller være faglig bedre for barna og familiene som er i kontakt med barnevernet.

Bufetat skal:

- Arbeide for at hjemmebaserte metoder, spesielt MST og PMTO, tas i bruk over hele landet, og at kapasitetsutnyttelsen i disse tiltakene øker.
- Arbeide for at familieråd som alternativ beslutningsmetode i barneverntjenesten implementeres over hele landet.
- Videreutvikle gode samarbeidstiltak mellom barnevernet og familievernkontorene.

Rapportering

Det skal rapporteres om barn og unge i hjemmebaserte tiltak, jf. vedlagte rapporteringsskjema.

Tiltak for å styrke satsingen på lokale løsninger og tilbud som alternativ til institusjon, herunder samarbeidstiltak mellom barnevern og familievern, skal omtales i årsrapporten. Antallet kommuner som har implementert metoden familieråd skal også omtales i årsrapporten.

7.3. Andre områder

7.3.1. God flerkulturell kompetanse i etaten

Barnevernet stilles overfor utfordringer i arbeidet med barn, unge og familier med flyktning- og innvandrerbakgrunn. Det er viktig å styrke kunnskapsgrunnlaget slik at barnevernet blir i stand til å håndtere disse utfordringene i sitt arbeid.

Bufdir skal innarbeide det flerkulturelle perspektivet i barnevernet og bidra til å styrke etatens flerkulturelle kompetanse. Det vil si å:

- Ivareta det flerkulturelle perspektivet i arbeidet med innvandrere- og flyktningbarn og deres familier og i arbeidet med nasjonale minoriteter (rom, romanifolk, skogfinner, kvener og jøder), jf. omtale i St. meld. nr. 15 (2000-2001) Nasjonale minoriteter i Noreg – Om statleg politikk overfor jøder, kvener, rom, romani og skogfinner.
- Ivareta det samiske perspektivet i arbeidet med samiske barn og deres familier.
- Legge til rette for rapportering på antall barn i tiltak med minoritetsetnisk bakgrunn, jf. SSBs definisjon og pkt. 7.2.4. vedrørende oversikt over andelen/antallet barn og unge med minoritetsetnisk bakgrunn i barneverninstitusjonene.
- Øke rekruttering av fosterhjem tilpasset barn med flerkulturell bakgrunn (jf. pkt. 7.2.4).
- Fortsette samarbeidet med BLD om oppfølging av forskningsprosjektet ”Flerkulturell kompetanse i barnevernet – en internasjonal kunnskapsstatus”.
- Øke fagteamenes flerkulturelle kompetanse.
- Sikre at institusjonene har den nødvendige bemanning og kompetanse til å arbeide med barn og ungdom med minoritetsetnisk bakgrunn og deres familier.
- Bidra til at hjelpetiltak innenfor det kommunale barnevernet er tilpasset familier med minoritetsetnisk bakgrunn.
- Sørge for at Bufetat styrker sin kompetanse i spørsmål knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger.
- Bistå kommunene, bl.a. gjennom fagteamene, med råd og veiledning i saker som gjelder enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger

- BLD skal i 2007 igangsette en mentorordning: Positive rollemodeller - stimulering til utdanning av barn. Det kan være aktuelt å delegere oppgaver til Bufdir i forbindelse med dette arbeidet. Dette vil da komme i eget brev.

Rapportering

Direktoratet må gi en vurdering av status knyttet til punktene over i sin årsrapport.

Direktoratet må i årsrapporten gi en beskrivelse av hvordan de har gjennomført og startet opp opplæringstilbud knyttet til et flerkulturelt perspektiv i de ulike regionene.

Vi ber om at oversikt over antall barn med minoritetsetnisk bakgrunn fordelt på tiltak gis i årsrapporten, jf. rapporteringsskjemaet.

7.3.2. Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel

Regjeringens nye handlingsplan mot menneskehandel har et særskilt fokus på barn utsatt for menneskehandel nasjonalt og internasjonalt. Bufdir har ansvaret for oppfølging av en del av de nasjonale tiltakene med utgangspunkt i handlingsplanen: Direktoratet skal:

- Bidra gjennom bl.a. regionale opplæringstiltak til å styrke kompetansen i stat og kommune om barn utsatt for menneskehandel i samarbeid med andre relevante myndigheter.
- Dokumentere praksis og bidra til å sikre gode og enhetlige rutiner for oppfølging av mindreårige ofre for menneskehandel i samarbeid mellom fagteam og kommunalt barnevern og mellom øvrige etater som er involvert i saker av denne karakter.
- Kunne tilby trygge oppholdssteder/institusjonstilbud til mulige ofre for menneskehandel med utgangspunkt i bl.a. rundskriv Q-11/2006 B.
- Ha oversikt over antall barn i barneverntiltak som antas å være (ved mistanke om/ som er under politietterforskning/der det reises tiltale) eller er ofre for menneskehandel.

Rapportering:

Bufdir skal i årsrapporten:

- Rapportere om situasjonen på området og angi antallet barn som antas å være ofre (ved mistanke om/ som er under politietterforskning/der det reises tiltale) eller er definert som ofre for menneskehandel.
- Redegjøre for type tiltak og plassering av barn som er/kan være utsatt for menneskehandel.

7.3.3. Etablering av regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, region sør

Det er i 2006 etablert fire regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, som er forankret i de regionale helseforetakene i region nord, midt, øst og vest-Norge. Sentrene skal bidra til bedre og mer helhetlige tjenester ved å

bistå alle deler av hjelpeapparatet med kompetanseutvikling, informasjon, veiledning og etablering av nettverk mellom relevante samarbeidspartnere innenfor hver region. Det skal opprettes ett regionalt ressurscenter i region sør, som forankres i Bufetat. Senteret skal lokaliseres til Kristiansand og senteret skal være et samarbeidsprosjekt mellom Bufetat region sør og Helse Sør RHF. Etablering av senteret i region sør startet høsten 2006.

Bufdir skal samarbeide med Sosial- og helsedirektoratet om å bidra til etablering av ressurscenteret i region sør i tråd med føringer i saken. Bufdir skal i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet legge til rette for godt samarbeid mellom ressurscenterene og parter de samarbeider med.

Rapportering

Bufdir holder departementet orientert om utviklingen av senteret i etatsstyringssamtalene.

7.3.4. Oppfølging av FNs rapport om vold mot barn

FN la den 11 oktober 2006 fram en global studie om vold mot barn. Bufdir skal i samarbeid med departementet bidra til oppfølging av anbefalingene i rapporten.

Barn som er utsatt for vold kan ha fellestrekk med, og tildels samme hjelpebehov som, barn med rusmiddelmisbrukende foreldre og barn av psykisk syke foreldre. BLD vil i 2007 starte et utviklingsarbeid med felles tiltak for gruppene, og dette gjøres i samarbeid med Bufdir.

7.3.5. Samarbeid om utsatte barn i Barentsregionen

Det etablerte Barentssamarbeidet rettet mot utsatte barn og ungdom i Nordvest-Russland skal videreføres og styrkes. Bufetat region nord skal utgjøre et langsiktig, regionalt tyngdepunkt i dette arbeidet på bakgrunn av erfaringer, etablerte samarbeidsrelasjoner og geografisk tilhørighet. Regionen skal drive samarbeid og konkrete fagprosjekter i tråd med overordnede styringssignaler for området. Regionen skal være en ressurs for departementet på området utsatte barn i Barentsregionen.

Direktoratet skal:

- Tilrettelegge for at Bufetat region nord skal kunne gjennomføre prosjektsamarbeid som en del av oppfølgingen av Samarbeidsavtale mellom Karelen og BLD.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten:

- Rapportere om status på oppfølgingen av samarbeidsavtalen og region nord's aktiviteter knyttet til utsatte barn og unge i Barentsregionen.

Rapporteringen skal forøvrig følge vanlig styringslinje mellom departement, direktorat og region.

7.3.6. Landsverneplan

Det skal utarbeides en landsverneplan innen barnevernssektoren. En landsverneplan er en oversikt over de viktigste verneverdige kulturminnene innenfor barnevernssektoren. Kulturminner er i denne sammenheng begrenset til bygninger og anlegg, og hovedmålet med planen er å sikre vern av et representativt utvalg kulturminner og kulturmiljøer. Arbeidet med en landsverneplan skal igangsettes i 2007. Nærmere avklaring av Bufdirs oppgaver skjer når Statsbygg har registret alle barnevernets eiendommer. BLD har ansvar for arbeidet, som vil bli utført med bistand fra en ekstern aktør. Bufdir skal bistå i arbeidet med landsverneplan i form av å delta på møter og å være behjelpelig med informasjon. Bufetat skal forvalte den utarbeidede planen.

8. Enslige mindreårige asylsøkere (Kap. 856 og 854)

8.1.1 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige personer

Det er besluttet at barnevernmyndighetene skal ta over ansvaret i mottaksfasen for enslige mindreårige under 15 år fra 01.oktober 2007. BLD har påbegynt et arbeid for å overføre ansvaret og for å etablere det første omsorgssenteret for enslige mindreårige i regi av barnevernet. Departementet vil komme tilbake til dette i et eget brev til direktoratet.

8.1.2 Refusjonsordninger for enslige mindreårige asylsøkere

De fleste bo- og omsorgstiltakene for enslige mindreårige er kommunale tiltak som driftes av kommunene i forbindelse med bosetting (for eksempel bokollektiv).

Bufetat er ansvarlig for å skaffe institusjonsplasser til enslige mindreårige ved behov. I den grad kommunenes utgifter til bo- og omsorgstiltak med støtte og oppfølging overskrider den kommunale egenandelen, skal utgiftene refunderes av staten. Kommunenes egenandel er i disse sakene i 2007 på 12 630 kroner per barn per måned. Kommunenes krav om refusjon fremmes for Bufetat ved regionkontorene. Bufetat, for eksempel ved fagteamene, har videre et ansvar for å bistå kommunene med råd og veiledning når det gjelder valg av botiltak m.m.

ECON har i 2006 på oppdrag fra BLD foretatt en kartlegging av kommunenes bo- og omsorgstilbud til enslige mindreårige flyktninger. Bufdir har sittet i referansegruppen til prosjektet. Prosjektet er i igangsatt bl.a. for å få innsikt i hvor mange enslige mindreårige som bosettes med tiltak fra barneverntjenesten, for å få kjennskap til kvaliteten på bo- og omsorgstilbudene og for å vurdere de økonomiske ordningene og administrative prosedyrer knyttet til disse. En videre oppfølging av resultater fra

kartleggingen vil bli drøftet med Bufdir. Bufdir skal også iverksette eventuelle nødvendige endringer knyttet til f.eks. administrative rutiner for utbetaling av statsrefusjon.

Kommunene har en frist på tre år før refusjonskravet foreldes. For å få kravene raskest mulig inn til Bufetat og få til en mer forutsigbar forvaltning av tilskuddet, bør man pålegge kommunene to frister i året for innlevering av refusjonskrav, slik at kravene kommer med i prognosene knyttet til RNB og nysalderingen.

Prognosene utgjør en viktig del av grunnlaget for Stortingets vedtak om eventuelle bevilgningsendringer. Det er derfor viktig at kommunene bidrar i prosessen med å utforme prognoser slik at disse blir mest mulig korrekte. Prognoser for refusjon av kommunenes barnevernutgifter knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger spilles inn samtidig med øvrige prognoser jf. pkt. 5.

For øvrig dekker post 65 statsrefusjon av utgifter til barneverntiltak for følgende grupper barn:

- Barn som blir etterlatt i Norge av sine foreldre etter endelig avslag på søknad om asyl.
- Barn som kommer til Norge som turister og hvor foreldrene reiser fra Norge uten å ta med seg barna.
- Barn av en enslig forelder som søker asyl, hvor forelderen dør i Norge før asylsøknaden er avklart.
- Barn som kan være ofre for menneskehandel.
- Barn som har fått oppholdstillatelse, men hvor foreldrene ikke har fått oppholdstillatelse.

Kommuner som bosetter disse barna vil også motta et tilskudd som fra 2007 er på 106 500 kroner per år per barn, og utbetales til og med det året vedkommende fyller 20 år.

Rapportering

Direktoratet skal omtale arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger og andre grupper barn i sin årsrapport, og informere om utfordringer og eventuelle forbedringer i arbeidet.

Direktoratet skal for øvrig holde departementet orientert om, og ta opp relevante problemstillinger som gjelder enslige mindreårige asylsøkere.

Bufdir tildeles så langt en foreløpig tildeling. Departementet ber Bufdir innhente nødvendige prognoser fra kommunene om forventede utgifter knyttet til refusjon i 2007. Ut fra prognosene vil departementet i tillegg til tildelingsbrev tildele etaten endelig tildeling fra kap. 854 post 65. Frist 1. tertial.

9. Barne- og ungdomstiltak (Kap. 857)

9.1 Sikre barn og ungdoms deltakelse og innflytelse

9.1.1 Støtte barn og ungdoms deltakelse og engasjement i frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner

Tilskuddene skal stimulere organisasjonene til engasjement og medansvar nasjonalt og internasjonalt, og sikre organisasjonene som arena for medbestemmelse og demokrati.

Rapportering

Når det gjelder Bufdirs ansvar for å fordele driftstilskudd til Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (nasjonalt og internasjonalt), Ungdom & Fritid (nasjonalt) og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjons Ungdom (nasjonalt), ber vi om å få oversendt kopi av søknader (med vedlegg), tilskuddsbrev samt årsrapporter og regnskap.

Det skal utarbeides en egen årsrapport om arbeidet til Fordelingsutvalget med tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner. Regnskap skal legges ved årsrapporten. Frist for å sende inn årsrapporten er 1. mars 2008.

9.1.2. Bidra til å sikre barn og ungdoms rettigheter og interesser på informasjons- og medieområdet

Informasjonstiltakene skal sikre barn og ungdom god informasjonstilgang og gode kommunikasjonsmuligheter om deres rettigheter, muligheter og plikter. Nettstedet ung.no skal gi ungdom lett tilgang på oppdatert offentlig informasjon. Det skal arbeides med å utvikle og gjøre nettstedet bedre kjent, og det påbegynte arbeidet med kontakt med brukergrupper for utvikling av nettstedet skal systematiseres. Samarbeidet med andre departement/statlige etater om utviklingen av nettstedet bør utvikles videre.

Bufdir skal og samarbeide med kommuner og fylkeskommuner om informasjonsarbeidet rettet mot barn og unge. I 2007 får Bufdir i oppdrag å arrangere en konferanse for kommunesektoren om barne- og ungdomsinformasjon som virkemiddel i det regionale og lokale barne- og ungdomsarbeidet. Bufdir får også i oppdrag å utarbeide en eksempelsamling rettet mot kommunesektoren om ulike måter å organisere barne- og ungdomsinformasjonsarbeidet på som viser hvordan arbeidet kan legges opp ut fra lokale behov og forutsetninger.

Bufdir skal bidra til å styrke den internasjonale informasjonen og rådgivningen som ungdomsinformasjonene gir til ungdomsorganisasjoner og ungdomsgrupper i Norge. Dette skal gjennomføres med tilskuddet til medlemskontingenten i ERYICA og støtten til norske ungdomsinformasjonssentres deltakelse i statuttfestede møter.

Rapportering

For nettstedet ung.no skal det lages en egen årsrapport om utvikling og bruk av nettstedet. Regnskap skal legges ved årsrapporten. Frist for å sende inn årsrapporten er 15. november 2007.

10. Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet (Kap 858)

10.1. God faglig og økonomisk styring av direktoratets ansvarsområde

10.1.1. Initiere nødvendige faglige endringsprosesser i virksomheten

Overtakelsen av det fylkeskommunale familievern og barnevern var blant annet begrunnet i et ønske om å skape et mer likeverdig og kvalitativt bedre barnevern med bedre økonomisk kontroll og styring av offentlige midler. Direktoratets hovedoppgave er å legge til rette for at målsettingene i reformen og øvrige mål vedtatt av Stortinget oppfylles så raskt som mulig innenfor de ressursmessige rammer som stilles til disposisjon.

De viktigste målene med reformen i barnevern ble definert i strategidokumentet om statlig overtakelse av fylkeskommunenes oppgaver innen barnevern og familievern, jf. rundskriv Q-19/2003:

- Sikre en bedre faglig og økonomisk styring av barnevernet.
- Sikre et likeverdig tilbud i hele landet til barn og unge som trenger barnevernstjenester.
- Utvikle et bedre samarbeid og bedre tjenester med kommunene.
- Sikre en god kvalitet i alle ledd i barnevernet.
- Bidra aktivt til at det skjer en faglig videreutvikling av tjenestetilbudet i barnevernet.
- Bidra til bedre samarbeid med tilgrensede tjenester.

Departementet har satt i gang en ekstern gjennomgang og vurdering av den faglige, økonomiske og organisatoriske utviklingen i Bufetat ut fra strategidokumentets mål om å sikre en bedre faglig og økonomisk styring av barnevernet. Målsettingen med gjennomgangen er å bidra til et statlig barnevern med god kvalitet på tjenestene og effektiv ressursutnyttelse i etaten. Gjennomgangen skal resultere i forslag som kan bedre den faglige kvaliteten i barnevernet og videreutvikle etatens styrings- og kontrollsystemer. Direktoratet skal bistå i arbeidet og følge opp anbefalingene i den endelige rapporten.

Direktoratet har ansvaret for den faglige og administrative ledelsen av regionene i Bufetat.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten gjøre rede for arbeidet med å sikre de nødvendige faglige og økonomiske endringsprosessene, herunder arbeidet med å skape et mer likeverdig og kvalitativt bedre barnevern med god økonomisk styring i virksomheten.

10.1.2. Likeverdig, differensiert og tilstrekkelig tiltaksapparat

Da staten overtok ansvaret for den fylkeskommunale delen av barnevernet og for familievernet, eksisterte det i liten grad felles systemer for budsjettering, rapportering og kontroll. Den faglige tilnærmingen og ressursinnsatsen var også svært forskjellig i de ulike fylkene.

Ressursinnsatsen i barnevernet, også når man tar hensyn til størrelsen på regionen, er ulik fra region til region. Høsten 2006 ble det avsluttet et forskningsprosjekt i regi av ECON som undersøkte årsakene til variasjonen. Basert på disse undersøkelsene skal etaten arbeide videre for å få et mer likeverdig statlig barnevernstilbud i hele landet.

Direktoratet skal, innen gitt økonomisk ramme, sørge for å komme nærmere måloppnåelse om et likeverdig familievern tilbud i regionene, jf. *Strategidokumentet for familievernet*. Se også pkt. 4.1.5.

Direktoratet skal samordne virksomheten i regionene i Bufetat for å sikre et mest mulig likeverdig statlig tjenestetilbud for hele landet.

Direktoratet skal herunder:

- Bistå regionene med råd, veiledning, informasjon og instruere ved behov.
- Sikre et godt samarbeid mellom regionene i Bufetat.
- Utarbeide felles rutiner for regionale enheters virksomhet, inkludert fagteamene, når det er nødvendig for å sikre en enhetlig praksis i regionene på de ulike saksområdene innen barnvern, familievern, adopsjon og evt. andre områder.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre et likeverdig, differensiert og tilstrekkelig tiltaksapparat. Tilsvarende skal det rapporteres på hva som er gjort for å sikre et mer likeverdig familievern tilbud i regionene.

10.1.3. Kostnadseffektiv drift av regionene

Direktoratet skal sikre at regionene har god ressursutnyttelse, og er ansvarlig for at nødvendige tiltak iverksettes for å nå etatens mål.

Etaten skal ha gode styringssystemer og god tilgang på data av høy kvalitet for å analysere ressursbruken i regionene og mellom regionene. Direktoratet skal sørge for at systemene ivaretar nødvendig styrings- og kontrollbehov. Dette arbeidet skal ha høy prioritet i 2007.

Analyser av data på tvers av regionene skal benyttes for å fastsette mål for hver enkelt region, og sammenheng mellom ressursinnsats og tjenesteproduksjon skal vektlegges i

styringen av virksomheten. Erfaringsutveksling mellom regionene er fortsatt viktig for å bedre effektiviteten gjennom gjensidig læring.

Riksrevisjonen har vesentlige merknader til regnskapet og gjennomføringen av budsjettet i Bufetat i 2005. Dokumenterte svakheter innen regnskapsførsel og økonomistyring og intern kontroll skal følges opp. Etaten skal ha etablert tilfredsstillende systemer for økonomistyring og kontroll i samsvar med statlig regelverk. Styringen og den interne kontrollen skal være dokumentert. Kursing og kompetanseutvikling av ansatte innen økonomistyring i regionene og i tiltakene er viktig.

Bufdir skal gjennomføre risikostyring i etaten, og risikostyring skal være en integrert del av styringen i etaten og den interne planprosessen, og følges opp i styringsdialogen.

Rapportering

Direktoratet skal i årsrapporten redegjøre for arbeidet med å sikre en kostnadseffektiv drift av regionene.

Resultatet av en overordnet risikovurdering skal rapporteres til BLD til bruk i departementets videre planarbeid 1. tertial. Se kapittel V nedenfor for en nærmere omtale.

10.2. Høy rettssikkerhet og god kvalitet i saksbehandlingen

10.2.1. Sakene skal behandles innen gitte tidsfrister og med høy kvalitet

Adopsjonssaker

Direktoratet skal ha fokus på god forvaltning i behandlingen av adopsjonssakene. Departementet legger til grunn at målet om effektiv saksbehandlingstid alltid må ses i sammenheng med kravet om å få saken så godt opplyst som mulig før avgjørelse treffes. I de saker der det er nødvendig å innhente ytterligere dokumentasjon, vil dette kunne innebære at saksbehandlingstiden blir lengre enn de fastsatte mål. Herunder skal direktoratet:

- Sikre enhetlig praksis i adopsjonssaker i regionene.
- Sikre at saksbehandlingstiden i alle regionene og i direktoratet er på
  - under tre måneder for nye saker og
  - en måned for søknader om forhåndssamtykke til adopsjon av et utenlandsk barn der søkerne har adoptert tidligere
- Oppdatere det sentrale adopsjonsregisteret.
- Sikre gode rapporteringsrutiner om saksbehandlingstiden i saker som gjelder søknad om adopsjon i regionene og Bufdir.
- Overta ansvaret for de skjemaer som benyttes ved søknad om adopsjon. Som følge av overføringen av ansvaret til direktoratet må det foretas nødvendige oppjusteringer og skjemaene må gjøres tilgjengelige for aktuelle brukere.

- Gi en redegjørelse for arbeidet med saker som gjelder adopsjon gjennomført etter de nye reglene i barnevernloven § 4-20 og som trådte i kraft 1. januar 2006.

Rapportering

I årsrapporten skal det rapporteres om:

- Tiltak som er iverksatt for å sikre enhetlig praksis, og god og forsvarlig saksbehandling.
- Saksbehandlingstiden i regionene og i Bufdir.
- Arbeidet med å oppdatere det sentrale adopsjonsregisteret.
- Talloversikter over sakstyper i regionene og Bufdir som gir et fullstendig bilde av etatens virksomhet på adopsjonsfeltet.
- Talloversikter fra Faglig utvalg for adopsjonssaker, jf. utvalgets mandat.
- Om arbeidet med saker som gjelder adopsjon gjennomført etter de nye reglene i barnevernloven § 4-20 og som trådte i kraft 1. januar 2006.

Bufdir skal drive generelt opplærings- og informasjonsarbeid om adopsjon. Herunder skal direktoratet sørge for:

- At det i alle regioner gjennomføres nødvendige opplærings- og informasjonstiltak for ansatte i regionen.
- At ansatte i kommunene som har oppgaver i forbindelse med adopsjon får tilgang til nødvendig informasjon og opplæring.
- Å administrere og drive adopsjonsforberedende kurs. Kurset er et frivillig tilbud til adopsjonssøkere.

Rapportering

I årsrapporten skal det rapporteres om:

- Opplærings- og informasjonstiltakene overfor ansatte i regionene og i kommunene.
- Arbeidet med og deltakelse i adopsjonsforberedende kurs, herunder andelen adoptivsøkere som deltar på adopsjonsforberedende kurs.

Direktoratet skal føre effektivt tilsyn og kontroll med adopsjonsorganisasjonenes virksomhet i inn- og utlandet. Gjennomført tilsyns- og kontrollarbeid skal dokumenteres. Herunder skal direktoratet:

- Ha skriftlige rutiner som sikrer at etaten til enhver tid har nødvendig informasjon om adopsjonsorganisasjonenes virksomhet, og hvordan dette arbeidet er gjennomført.
- Følge opp og påse at adopsjonsorganisasjonene følger fastsatte krav for rapportering av de økonomiske sidene ved utenlandsadopsjon.
- Følge med i adopsjonsorganisasjonenes samarbeid med regionene og opprinnelseslandenes myndigheter.
- Følge med i adopsjonsorganisasjonenes behandling av saker som gjelder tildeling av barn med spesielle behov.
- Følge opp Haagkonvensjonen om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner.

Rapportering

I årsrapporten skal det rapporteres om:

- Rutiner for tilsyns- og kontrollarbeidet med adopsjonsorganisasjonene
- Formidlingstillatelser gitt til adopsjonsorganisasjonene, herunder om særlig forhold knyttet til organisasjonenes arbeid i utlandet
- Om oppfølgingen av Haagkonvensjonen om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner.

Direktoratet skal i tillegg til årsrapporten oversende departementet følgende:

- En redegjørelse for adopsjonsorganisasjonenes rapportering av de økonomiske sidene ved utenlandsadopsjon innen 1. september 2007.
- Referat fra informasjons- og tilsynsreiser innen 1 måned etter reisen.
- Referat fra kontaktmøter med adopsjonsorganisasjonene.
- Orientering om vesentlige endringer i organisasjonenes arbeid i opprinnelsesland.

Billighetserstatningssaker

Sikre god kvalitet og rimelig saksbehandlingstid i billighetserstatningssaker. Bufdir skal behandle søknader om billighetserstatninger innenfor BLDs ansvarsområde.

- Det er en målsetting at saksbehandlingstiden for innkomne saker skal skje raskere, og at saksbehandlingstiden skal ned til ett år.
- Stortinget har opphevet den nedre tidsavgrensingen til år 1945. Bufdir skal derfor også behandle søknader for barn plassert før 1945 etter den tilpassede ordningen.
- Den nasjonale veiledningstjenesten for tidligere barnehjemsbarn som har vært utsatt for omsorgssvikt og overgrep skal fortsette.

Rapportering

Bufdir skal månedlig rapportere om:

- Måloppnåelse på saksbehandlingstid

Bufdir skal i styringsdialogene og i årsrapporten rapportere om:

- Veiledningsfunksjonen i Bufdir, med vurdering av framtidig behov.

Saker etter ekteskapslovgivningen

Bufdir skal sikre god kvalitet og høy rettsikkerhet i behandling av saker etter ekteskapsloven.

- Saksbehandlingen i klagesaker over fylkesmannens vedtak skal normalt skje innen tre uker.
- Søknader om ekteskapsattester bør behandles innen 14 dager

Rapportering

Antall saker behandlet etter ekteskapsloven og saksbehandlingstid for disse sakene omtales i årsrapporten.

11. UNG i Europa (Kap 859)

Da det nye EU-programmet ikke er endelig, kommer departementet tilbake til dette kapittelet i et eget brev.

V ADMINISTRATIVE OG BUDSJETTMESSIGE FULLMAKTER

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er underlagt Reglement for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene). De overordnede prinsippene for virksomhetsstyring framgår av *Overordnede retningslinjer for styringsdialog med tilknyttede virksomheter*, fastsatt 4. oktober 2005. Departementet fastsatte i tillegg 10. januar 2005 *Hovedinstruks om økonomistyringen i Bufdir*.

Vi viser videre til Bevilgningsreglementet. Nedenfor følger en oversikt over de mest aktuelle unntaksbestemmelsene hvor det framgår hvilke budsjettfullmakter som delegeres til Bufdir for budsjetterminen 2007.

- (1) Nettobudsjettering ved utskifting av utstyr, jf. Bevilgningsreglementet § 3. Bufdir gis fullmakt til å forvalte denne bestemmelsen i tråd med dagens regler.
- (2) Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra et år til det neste, jf. Bevilgningsreglementet § 5.3. Det er anledning til å overføre inntil 5 prosent av ubrukt driftsbevilgning til neste budsjettermin. Når endelig statsregnskap foreligger, vil departementet i eget brev be om at Bufdir sender inn oversikt over eventuelle beløp som søkes overført.
- (3) Overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter, jf. Bevilgningsreglementet § 11. Merinntekt oppstår i hovedsak i de tilfeller der Bufdir får overført midler i form av betaling (tilskudd) fra andre virksomheter enn departementet, salgsinntekter og lignende. Bruk av betaling medfører at det disponible beløp tas inn over en inntektspost og det kreves merinntektsfullmakt dersom den samlede brutto inntekt og utgift blir større enn bevilget.

Det er godkjent fire *generelle* refusjonsordninger, der merinntekt gir grunnlag for overskridelse uten særskilt samtykke fra departementet. Ordningene omfatter følgende standard inntektsposter:

- 15 Refusjon av arbeidsmarkedstiltak
- 16 Refusjon av foreldrepenger
- 17 Refusjon av lærlinger

18 Refusjon av sykepenger

- (4) Omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger, jf. Bevilgningsreglementet § 11. Forvaltningen av denne fullmakten er lagt til departementet, og eventuelle søknader sendes departementet. Det er viktig at slike søknader oversendes departementet i god tid før regnskapsårets slutt.
- (5) Overskridelse mot innsparing i de tre følgende budsjetterminene, jf. Bevilgningsreglementet § 11. Departementet har myndighet til å samtykke i overskridelse av tildelt driftsbevilgning med maksimum 5 prosent til lønnsomme investeringer, mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjetterminer. Eventuelle saker av denne typen må sendes departementet for avgjørelse.
- (6) Oppretting, inndragning og omgjøring av stillinger. Departementet har delegert videre til virksomhetene fullmakt til å opprette eller inndra stillinger. Bufdir må derfor primært ta dette opp i forbindelse med budsjettprosessen.

Bufdir gis fullmakt til å opprette nye stillinger mot inndragning av ledige stillinger. Det er en forutsetning at det finnes budsjettmessig dekning for eventuelle merutgifter ved slike stillingsendringer. Endringen må således skje innenfor gitte budsjetttrammer og ikke føre til press for økte bevilgninger i senere budsjetterminer.

Omgjøring av besatte stillinger skal forhandles i henhold til Hovedtariffavtalen. Barne- og likestillingsdepartementet er forhandlingssted. I likhet med endring av ledige stillinger forutsetter også omgjøring av besatte stillinger budsjettmessig dekning.

VI ØVRIGE ADMINISTRATIVE FØRINGER

Personalforvaltning og internkontroll

Bufdir skal arbeide for å utvikle og sikre en inkluderende og stimulerende personalpolitikk. Personalpolitikken må sikre bred rekruttering, stimulere til kulturelt og kompetansemessig mangfold og gjennom kompetansetiltak legge til rette for en personalpolitikk som virker motiverende og hindrer utstøting av eldre arbeidstakere.

Det skal tilstrebes en jevn kjønnsfordeling på alle nivåer i virksomheten. Det er et mål for statlig sektor at minst 40 prosent av ledere skal være av hvert kjønn.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har lagt fram en egen tiltaksplan for å rekruttere og beholde flere personer med nedsatt funksjonsevne i statlig sektor. Regjeringen har som mål at 5 prosent av alle nytilsetninger i staten de neste to årene skal være personer med nedsatt funksjonsevne. Det forutsettes at Bufdir følger opp dette.

Departementet forutsetter at Bufdir følger opp etablerte rutiner og systemer for personalforvaltning, herunder personalreglementet og tilpasningsavtale i samsvar med

de krav som settes i Tjenestemannsloven og Hovedavtalen. Likeledes skal system og rutiner for internkontroll i samsvar med forskrift av 6.12.1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) følges opp.

Det forutsettes videre at Bufdir, som har knyttet seg til avtale om inkluderende arbeidsliv (IA), har hensiktsmessige, målbare tiltak for å nå de tre hovedmålene i avtalen og også sørger for å revidere tiltakene ved endringer i IA-avtalen.

Bufdir bes redegjøre for sin personalforvaltning og internkontroll i sin årsrapportering til departementet.

Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn⁴

Regjeringen har bestemt at alle statlige virksomheter i 2007 skal sette mål og utarbeide planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Slike mål og planer kan for eksempel inngå i virksomhets- og/eller personalplaner. Det skal rapporteres på måloppnåelse i årsrapporten. Dette inngår som ett av tiltakene i handlingsplanen for integrering og inkludering som regjeringen la fram i statsbudsjettet for 2007. I årsrapporten for 2007 skal det på denne bakgrunn rapporteres på:

- Antall og andel (i prosent) ansatte (faste og midlertidige stillinger) med innvandrerbakgrunn i virksomheten den 1.1.2007.
- Hvilket mål virksomheten satte for rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn i 2007.
- Antall og andel ansatte med innvandrerbakgrunn den 1.1.2008

Departementet vil videresende rapporteringene på integrering og inkludering til Arbeids- og inkluderingsdepartementet etter at årsrapporten er mottatt.

Etiske retningslinjer

Staten som arbeidsgiver, ved Fornyings- og administrasjonsdepartementet, har utarbeidet overordnede etiske retningslinjer; *Etiske retningslinjer for statstjenesten* (P-0926), og har ansvaret for at disse blir fulgt. Topplederne i departementer og underliggende/tilknyttede virksomheter har et særlig ansvar for oppfølging.

Retningslinjene gjelder generelt for hele statstjenesten, dvs. at alle statlige forvaltningsorganer er omfattet av disse retningslinjene. Statsforetak og andre statlige selskap og institusjoner må vurdere behovet for å innføre egne etiske retningslinjer.

---

⁴ Personer med innvandrerbakgrunn (som det skal rapporteres på) defineres som personer:

- med to utenlandsfødte foreldre som har innvandret til Norge.
- som er født i Norge med to foreldre som er født i utlandet.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) www.imdi.no gir råd og veiledning til statlige virksomheter i arbeidet med å rekruttere flere innvandrere. Virksomhetene kan ta kontakt med IMDi for råd og veiledning i arbeidet, herunder for ferdig utarbeidet skjema for å kartlegge antall ansatte med innvandrerbakgrunn.

Hver enkelt virksomhet må, med utgangspunkt i de overordnede retningslinjene, arbeide for å videreutvikle og styrke den etiske bevisstheten blant de ansatte. Den enkelte virksomhet må også vurdere behovet for å supplere med egne retningslinjer tilpasset den enkelte virksomhets behov.

Aktivitets- og redegjørelsesplikt etter likestillingsloven

Aktivitetsplikt

Likestillingsloven pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling på alle samfunnsområder. Dette innebærer at det stilles direkte krav om aktiviteter som fremmer likestilling. Plikten omfatter ikke bare ansatte, men også brukere, publikum og andre som blir berørte av myndighetens virksomhet. Plikten gjelder for eksempel i utforming av regelverk og lover, gjennom budsjettarbeid, bevilgninger og politiske vedtak.

Aktivitetsplikten innebærer å:

- finne ut om det man gjør, eller har planer om å gjøre, får ulike virkninger for kvinner og menn,
- sørge for at det man gjør, eller har planer om å gjøre, ikke øker forskjellene mellom kvinner og menn og
- iverksette tiltak som reduserer forskjellene mellom kvinner og menn.

Som et ledd i å få i gang et mer systematisk arbeid med oppfølging av aktivitetsplikten ber vi Bufdir om å gjennomføre en kartlegging av kjønnsrelevans og status for likestilling innenfor etatens virksomhetsområder. Kartleggingen skal oversendes departementet innen 31. desember 2007.

Kartleggingen skal ta for seg følgende:

- Vurdering av kjønnsrelevans – for samtlige virksomhetsområder gis det en kort beskrivelse av hvordan kjønn er relevant. Områder der kjønn ikke er relevant, avskrives med en kort begrunnelse.
- Oppsummering av status – Foreligger det grunnlag for å identifisere eventuelle kjønnsforskjeller innenfor de ulike virksomhetsområdene (eksempelvis kjønnsoppdelt statistikk, brukerundersøkelser, evalueringer el.)? For områdene der grunnlag foreligger; er det kjønnsforskjeller?
- Oversikt over eventuelle tiltak – er det iverksatt/planlagt å iverksette tiltak for å redusere eventuelle uønskede kjønnsforskjeller?

Redegjørelsesplikt for likestilling internt i virksomheten

I årsrapporten for 2007 ber vi om at Bufdir gir en systematisk beskrivelse av den faktiske tilstanden for likestilling internt i virksomheten (personalpolitisk). For å kunne vurdere graden av likestilling i virksomheten bør normalt følgende forhold framgå av redegjørelsen:

- Kjønnfordelingen på ansatte i virksomheten og eventuelt mellom enheter og nivåer

- Gjennomsnittslønn for kvinner og menn, eventuelt lønn i kvinnelederte stillinger kontra mannsdominerte, kjønnsfordeling blant de høyest lønte og de lavest lønte
- Kjønnsfordelingen på nyansatte og på internt avansement, eventuelt på ulike stillingskategorier
- Arbeidstid: fordeling av heltid og deltid, overtidsbruk
- Videreutdanning og annen kompetanseheving; kjønnsfordeling på virksomhetens aktiviteter siste år

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven.

Informasjonspolitikk

Den statlige informasjonspolitikken har som hovedformål å sikre den enkelte innbygger informasjon om sine rettigheter, plikter og muligheter. Bufdir skal aktivt informere om sin virksomhet i samsvar med hovedprinsippene for statlig informasjonspolitikk, jf. *Informasjonspolitikk for statsforvaltningen. Mål, prinsipper og konsekvenser* (P-0839B). Vi vil i denne sammenheng også vise til *Informasjons- og kommunikasjonsstrategi for Barne- og familiedepartementet* (Q-1005).

Fornyning

Fornyning dreier seg om å ta vare på og videreutvikle de viktige fellesskapsoppgavene med nye løsninger. De overordnede målene for fornyingsarbeidet er å skape mer velferd og mindre administrasjon. I fornyingsarbeidet vil regjeringen legge særlig vekt på brukerretting, åpenhet, effektivisering, kvalitet og brukermedvirkning.

Departementets ansvarsområder angår i stor grad folks dagligliv og er viktige for utviklingen av velferdssamfunnet. For at møtet med det offentlige skal bli enklere for innbyggere og næringsliv, er god tilgang på informasjon viktig. Økt bruk av informasjonsteknologi skal forenkle dialogen mellom innbyggere, næringsliv og offentlig sektor.

Et sterkt fokus på brukerperspektivet, herunder en tilpasning av tjenestene til det likestilte, flerkulturelle samfunnet, er nødvendig for å videreutvikle en god og effektiv barne-, familie- og forbrukerpolitikk.

Økonomiregelverket

Informasjon om statlig økonomistyring, nyheter, utviklingsprosjekter og regelverk finnes på Finansdepartementets hjemmeside www.fin.dep.no under menypunktet Statlig økonomistyring og på hjemmesiden til Senter for statlig økonomistyring www.sfs0.no.

Krisehåndtering og informasjonsberedskap

Bufdir må sørge for at krisehåndtering- og informasjonsberedskapsplan(er) for sannsynlige hendelser forefinnes og blir ajourført ved behov. Bufdir må til enhver tid ha

ajourført oversikt over kontaktpersoner som er tilgjengelige for departementet i en eventuell krisesituasjon, samt ha oversikt over hvilke institusjoner og personer som forøvrig skal kontaktes (varslingsliste). Bufdir må vurdere behov for tiltak for å bedre krisehåndterings- og informasjonsberedskapskompetansen for eksempel ved skrivebordsøvelser for ledelsen/nøkkelpersoner og opplæringstiltak. Krise- og informasjonsansvaret følger fagansvaret til Bufdir, men departementet kan påta seg en koordinerende rolle ved kriser der flere aktører er involvert.

Bufdir vurderer i årsrapporten til departementet behov for kortfattet rapportering av status/hendelser innenfor området krisehåndtering og informasjonsberedskap.

Bufdir/Bufetat må sørge for at krisehåndtering- og informasjonsberedskapsplan(er) for sannsynlige hendelser forefinnes og blir ajourført ved behov. Bufdir/Bufetat må til enhver tid ha ajourført oversikt over kontaktpersoner som er tilgjengelige for departementet i en eventuell krisesituasjon, samt ha oversikt over hvilke institusjoner og personer som forøvrig skal kontaktes (varslingsliste). Bufdir/Bufetat må vurdere behov for tiltak for å bedre krisehåndterings- og informasjonsberedskapskompetansen for eksempel ved skrivebordsøvelser for ledelsen/nøkkelpersoner og opplæringstiltak. Skrivebordsøvelser bør minimum gjennomføres hvert 2. år. Bufdir gir nødvendige oppdrag/retningslinjer innenfor krisehåndterings- og informasjonsberedskapsområdet i sitt disponeringsskriv til regionene og støtter og veileder regionene i arbeidet for øvrig. Krise- og informasjonsansvaret følger fagansvaret til virksomheten, men departementet kan påta seg en koordinerende rolle ved kriser der flere aktører er involvert.

Bufdir/Bufetat rapporterer i årsrapporten til departementet kortfattet om status/hendelser innenfor området krisehåndtering og informasjonsberedskap.

Offentlige anskaffelser

Det er vedtatt en rekke endringer i regelverket for offentlige anskaffelser som trer i kraft fra 1. januar 2007. Sentralt står en mer pedagogisk oppbygning av forskriften og generell forenkling av reglene, innføring av overtredelsesgebyr mot ulovlige direkte anskaffelser og tilrettelegging for mer moderne innkjøpsprosesser.

Riksrevisjonen peker i sin rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjetterminen 2005 på at det fremdeles er en rekke alvorlige brudd på regelverket for offentlige innkjøp. Statlige virksomheter må derfor ha større oppmerksomhet rettet mot etterlevelse av regelverket, herunder vurdere om de interne rutineene kan forbedres og sørge for å holde den interne kompetansen om regelverket ved like.

Departementet minner om at alle anskaffelser skal skje i tråd med de ”grunnleggende prinsippene” om konkurranse, likebehandling og etterprøvbarehet. I denne sammenheng vises det til at det nå innføres krav om forenklet protokollføring for innkjøp med en verdi fra kr. 100 000 og opp til den nasjonale terskelverdien på kr. 500 000 (eks. mva.). For å støtte opp under seriøse leverandører stiller den nye forskriften i tillegg krav om innlevering av skatteattest fra alle leverandører ved kontrakter over kr.

100 000. I tillegg må den som får kontrakten levere egenerklæring om HMS ved kjøp over kr. 100 000.

Hensynet bak universell utforming er gjort synlig i det reviderte regelverket. I dette ligger det en ambisjon om at alle produkter, tjenester og bygninger skal planlegges slik at de kan bli brukt av så mange som mulig, uavhengig av eventuell funksjonshemming.

Loven krever allerede i dag at offentlige innkjøpere skal ta hensyn til konsekvenser for miljøet. For å styrke dette arbeidet ytterligere, er det nye regelverket enda bedre tilrettelagt for å gjøre grønne innkjøp. Blant annet åpner forskriften for bruk av merking for å dokumentere miljøkvalitetene, som f. eks. "Svanen". Også produksjonsforholdene bør være etisk akseptable.

Den nye forskriften åpner også for at innkjøperne kan avgrense en konkurranse til bedrifter der flertallet av de ansatte som skal lage produktet eller utføre tjenesten, har en funksjonshemming. Innkjøperne kan dessuten stille sosiale betingelser til leverandørene, som for eksempel krav om integrering av langtidsledige.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) har laget et omfattende veileder hvor den primære målgruppen er innkjøpere i offentlig sektor. Som ansvarlig for regelverket for offentlige anskaffelser, har FAD i denne veilederen lagt vekt på å forklare hvordan reglene skal forstås. For å lette forståelsen av jussen er det også laget eksempler på hva som er tillatt og hva som ikke er tillatt. Veilederen er lagt ut under "Offentlige anskaffelser" på FADs hjemmesider: www.odin.dep.no/fad

Regjeringen ønsker å legge til rette for at frivillige organisasjoner skal kunne videreutvikle sitt samfunnsnyttige arbeid. Det skal derfor fortsatt være adgang til å kjøpe helse- og sosialtjenester direkte fra ideelle organisasjoner eller spesialisthelsetjenester fra visse private rehabiliteringsinstitusjoner. Protokollplikten for kjøp over kr. 100 000 gjelder imidlertid også for slike anskaffelser.

Føringer på IT-området

Bufdir bør:

- Gjøre relevante elektroniske tjenester tilgjengelige i næringslivsportalen Altinn (jf. altinn.no), og i innbyggerportalen Minside (norge.no) etter lanseringen.
- Følge anbefalinger fra regjeringen om bruk av IKT-standarder i offentlig forvaltning. Retningslinjer om dette arbeidet vil bli samlet i en referansekatalog, som blir bygget opp på nettsiden til Fornyings- og administrasjonsdepartementet (odin.dep.no/fad).
- Vurdere bruk og utredning av konsekvenser av de internasjonale WAI-kriteriene for tilgjengelighet til nettsteder, slik at de framkommer i norge.no sine kvalitetskriterier for offentlige nettsteder.
- Vurdere bruk av programvare basert på åpen kildekode. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har som siktemål å opprette et kompetansemiljø

for åpen kildekode som skal fungere som en nøkkelressurs for offentlige virksomheter.

Krav om risikostyring

I henhold til økonomiregelverket skal alle statlige virksomheter sikre at de har tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsunderlag tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet, jf. Reglement for økonomistyring i staten §§ 4, 14 og 15 og Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.2., 2.4 og 4.4. Økonomireglementet inneholder i tillegg flere krav til dokumentasjon av risikostyring og intern kontroll som en integrert del av mål- og resultatstyringen.

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) har til hjelp for arbeidet utarbeidet et metodedokument for risikostyring i statlige virksomheter. Dokumentet underbygger den vekt staten legger på at statlige institusjoner gjennomfører risikostyring som en del av mål- og virksomhetsstyringen. I tillegg arrangerer også SSØ jevnlig kurs i risikostyring. Ovennevnte dokument og kursinformasjon er tilgjengelig på SSØs hjemmeside: www.sfsso.no.

Barne- og likestillingsdepartementet ber om at det gjennomføres en dokumentert risiko- og vesentlighetsgjennomgang i Barne-, ungdoms- og familieetaten. Bufetat skal vurdere risiko knyttet til målene slik de framgår av tildelingsbrevet og av St.prp. nr. 1 (2006-2007), og det må utarbeides konkrete tiltaksplaner for å redusere risiko dersom denne er høyere enn det som vurderes som akseptabelt. Departementet ber om at Bufdir redegjør for hovedkonklusjonene i gjennomgangen og omtaler evt. tiltak som er igangsatt for å redusere risikoen i rapporteringen per 1. tertial. BLD vil legge vekt på Bufdirs risikovurderinger i styringsdialogen.

BLD vil komme tilbake til forslag til metodebeskrivelse og rapporteringsmal innen 15. februar 2007.

Grønn stat – miljøledelse

Alle statlige virksomheter skal ha miljøledelse som en integrert del av organisasjonens styringssystem. Miljøledelse er et verktøy for å øke bevisstheten om miljøkonsekvensene av en virksomhet og sette i gang et systematisk arbeid for å endre virksomheten i en miljøvennlig retning. Det skal foretas en årlig revisjon av miljøledelsesarbeidet hvor det legges til rette for kontinuerlige forbedringer, jf. veilederen T-1426 *Miljøledelse i staten* fra Miljøverndepartementet. På www.gronnstat.no er det samlet veiledninger, verktøy og relevante eksempler i forbindelse med innføring av miljøledelse.

Det skal rapporteres om miljøarbeidet i årsrapporten til departementet for 2007.

EØS-avtalens finansielle ordninger – dialog og samarbeid

I forbindelse med at EØS-området 1. mai 2004 ble utvidet til å omfatte 28 land, ble to finansieringsordninger etablert med de 10 nye medlemslandene som målgruppe. EØS/EFTA-ordningene gjelder mellom EFTA/EØS-landene og de 10 nye

medlemslandene, samt Hellas, Portugal og Spania. Den norske finansieringsordningen gjelder bare for de 10 nye medlemslandene. Målet er å bidra til en økonomisk og sosial utvikling i et utvidet EU og styrke de økonomiske og politiske forbindelsene med de nye medlemslandene. Romania og Bulgaria blir EU-medlemmer f.o.m. 1. januar 2007. Det forhandles i øyeblikket om EFTAs/Norges bidrag i form av ytterligere midler til EØS-formål.

For perioden 2004-2009 har Norge forpliktet seg til å bidra med nær 10 mrd. kroner til de to finansieringsordningene. De fleste avtalene mellom Norge og det enkelte land rommer både såkalte såkornfond og fond til støtte for ikke-offentlige organisasjoner.

Flere av disse landene har interesse og behov for samarbeid innenfor familie- og likestillingspolitiske områder. Barne- og likestillingsdepartementet ønsker at etater og institusjoner med oppdrag fra departementet, kan stille seg til rådighet for dialog og eventuelt prosjektpartnerskap som mottakerlandene etterspør.

VII RESULTATOPPFØLGING OG RAPPORTERING

Ved disponering av bevilgningen for 2007 må Bufdir ta hensyn til de hovedmål og prioriteringer som framgår av St.prp. nr. 1 (2006-2007). Kravene om å oppnå bestemte resultater må imidlertid ikke medføre tvil om at bevilgningsrammen er overordnet. Bufdir har ansvar for at bevilgningen blir brukt formålstjenlig og økonomisk i samsvar med Bevilgningsreglementet og forutsetningene i stortingsvedtaket, herunder ansvar for å føre kontroll med at bevilgningen ikke overskrides. Barne- og likestillingsdepartementet forutsetter at særskilte forhold som reduserer muligheten til å holde fastsatt budsjett tas opp med departementet så snart som mulig sammen med forslag til tiltak som gjør at rammen likevel kan holdes.

Departementet vil, i likhet med tidligere år, innhente opplysninger om regnskapsutviklingen i forbindelse med tertialrapporteringen. Det skal rapporteres på en slik måte at både forbruk per dato og planlagt forbruk for resten av året framkommer på en detaljert, ryddig og oversiktlig måte. Om nødvendig må virksomheten på departementets forespørsel kunne gi rask dokumentasjon på regnskaps- og resultatutviklingen.

Regnskapstall og planlagt forbruk

Departementet ber om regnskaps- og aktivitetsrapportering, jf. skjema for regnskapsrapportering og omtale under punkt 7.1.6. Frist innen den **20. hver påfølgende måned**.

I tillegg til den månedlige regnskapsrapporteringen ber departementet om at forbruk per dato og planlagt forbruk for resten av året rapporteres til departementet i hht. følgende tidspunkter i 2007:

Rapporteringstidspunkt	Frist til departementet
31.1.2007	1.3.2007
30.4.2007	1.6.2007
31.8.2007	1.10.2007

Dette gjelder både driftsposter og prosjekt- og tilskuddsmidler. Ved avvik i forhold til tildelt bevilgning bes det om nærmere forklaring, samt hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk. Forklaringen skal også knyttes til aktivitetsrapporteringen jf. vedlagte skjema. Det bes om at rapporteringen følger samme mal gjennom året slik at det er mulig å følge utviklingen.

Ovennevnte frister er foreløpige og kan endres som følge av endelige frister til Finansdepartementet.

Øvrig rapportering

Det vedlagte rapporteringsskjema bes benyttet ved rapporteringen til departementet. Det bes om at Bufdir gjør en vurdering av rapporteringen og oppsummerer dette i et eget brev til departementet for 1. og 2. tertial. For 3. tertial knyttes dette til årsrapporten. I tillegg stilles det krav til rapportering under resultatrapportering under pkt. IV.

Styringsdialogsmøter

Departementet vil i 2007 avholde fem møter med Bufdir, og det legges opp til møter 23. januar, 20. mars, 19. juni, 16. oktober og 27. november 2007.

Dagsorden og referat fra forrige møte sendes ut en uke etter møtet. Vi ber direktoratet om å komme med innspill til dagsorden.

Årsrapport og regnskap

Årsrapport og regnskap skal sendes departementet både på papir og elektronisk innen 15. februar 2008.

Årsrapporten skal inneholde følgende punkter:

- regnskapstall som er i samsvar med rapportering til det sentrale statsregnskapet,
- forklaringer på eventuelle avvik i regnskapstallene i forhold til den gitte bevilgningen, jf. tildelingsbrevet og
- rapportering av resultater i henhold til målene i St.prp. nr. 1 (2006-2007) og tildelingsbrevet.

Det er viktig at årsakene til vesentlige avvik fra målene blir forklart på en utfyllende måte. Rapporteringen vil danne grunnlag for utarbeidelsen av resultatrapporten i budsjettproposisjonen.

Ved eventuelle forslag om bevilgningsendringer i løpet av året, ber vi om at det redegjøres for hvordan endringene vil innvirke på de mål som gjelder for virksomheten og som er gjengitt i St.prp. nr. 1 (2006-2007).

VIII ANDRE SAKER

Barne- og likestillingsdepartementet ønsker lykke til med arbeidet, og ser fram til et godt samarbeid med Bufdir i 2007.

Vedlegg:

- Rapporteringsskjemaer for 2007
- Skjema for regnskapsrapportering
- Delegasjonsoversikt